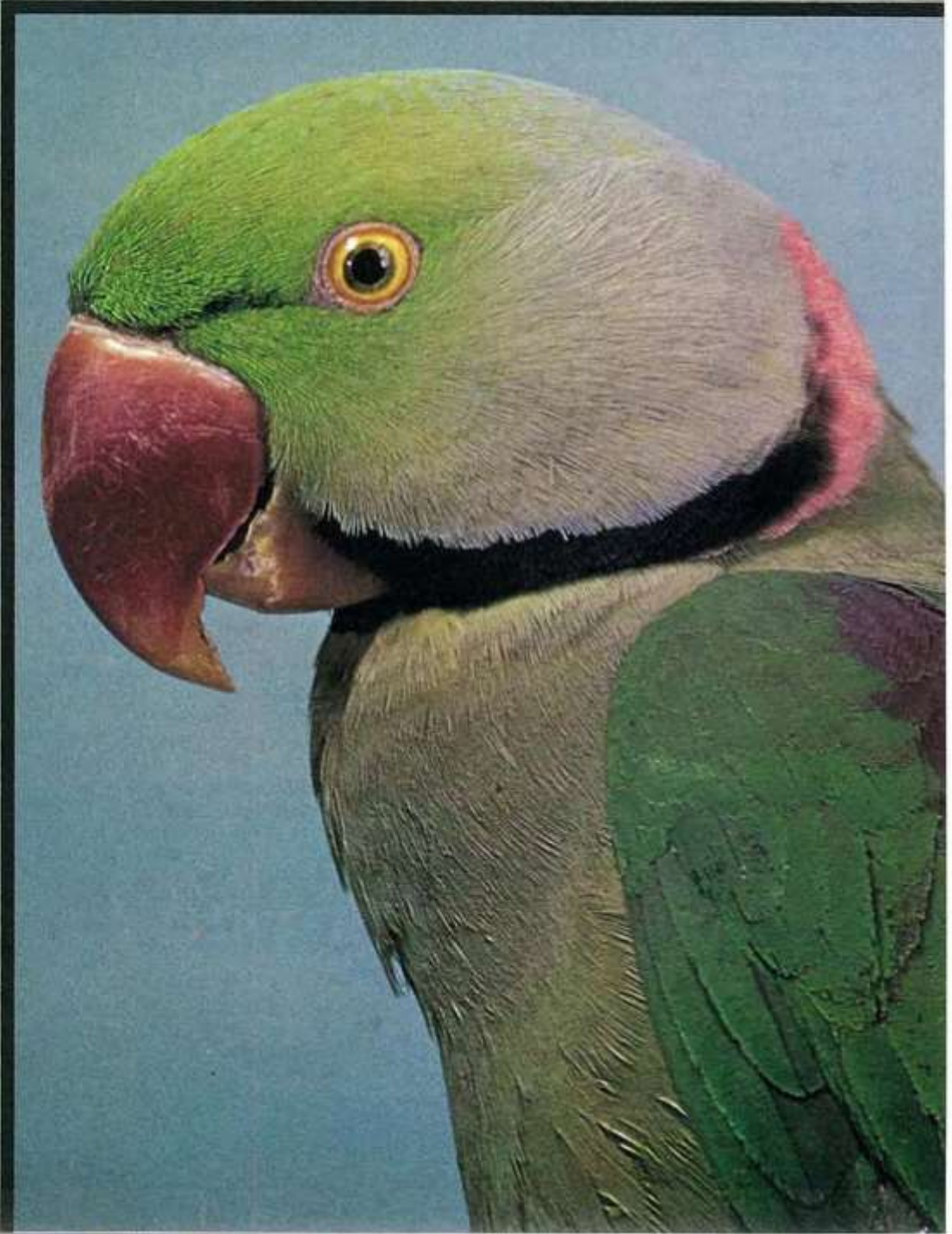

ONZE VOGELS

45e Jaargang no. 8, 1984

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

use/

De/

OPLOSSINGEN

Aletta Jacobsstraat 4, Postbus 74,
4600 AB Bergen op Zoom,
gironummer 1148324, telefoon 01640 - 3 50 07.
Geopend 08.00 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur.
's Zaterdags gesloten.

ERELEDEN

A.L. van Liempd (erevoorz.), W. Beckman,
A. Dommerholt, J. Forsten, J.J. Krol, A.J.F. Lammerse,
E.J. Lensink, Joh. M. van Pelt, A.F. Smit, H.J. Veerkamp
en E.M. Wessels.

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 39,
7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.
Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsestraat 71,
3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 1 61 60.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44,
4621 AT Bergen op Zoom, telefoon (01640) 3 46 63.
2e Voorzitter: D.J. van der Molen, Gentiaan 5,
7721 HA Dalftsen, telefoon (05293) 12 57.
Commissaris: M.N.Th. Brouwer, Wouwseweg 5a,
4661 VM Halsteren, telefoon (01641) 33 26.

DISTRICTSVOORZITTERS (leden bondsbestuur)

District Groningen: L. Poppema, Zuiderweg 93,
9744 AA Groningen, telefoon (050) 56 51 75.
District Friesland: H. Suichies, Ruusbroeckstraat 28,
8913 HN Leeuwarden, telefoon (058) 15 16 92.
District Drenthe: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126,
7885 EL Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.
District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41,
7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 1 30 06.
District Gelderland: P. Vierhuis, Veldkersmeen 22,
3844 RB Harderwijk, telefoon (03410) 1 60 68.
District Utrecht: C. van Lunteren, Vlasoord 13,
3991 XC Houten, telefoon (03403) 7 26 08.
District Noord-Holland: G.F. Huner,
Bickerstraat 60, 1701 EG Heerhugowaard,
telefoon (02207) 1 13 98.
District Zuid-Holland: G.C. Goedschalk,
Akeleistraat 148, 2565 PC Den Haag,
telefoon (070) 68 16 70.
District Zeeland: J. van der Walle, Churchillweg 4,
4561 WN Hulst, telefoon (01140) 1 38 16.
District West Noord-Brabant: J.C.W. Luijsterburg,
Nieuweweg 23, 4631 TC Hoogerheide,
telefoon (01646) 31 17.
District Oost Noord-Brabant: A.H. Meesterburrie,
Verdilaan 21, 5707 RG Helmond, telefoon (04920) 25609.
District Limburg: H.J. Nooijen, Reigerstraat 29,
5932 VX Tegelen, telefoon (077) 3 34 58.

SECRETARIATEN TECHNISCHE COMMISSIES

Kleur-, vorm- en postuurkanaries:
Tj. Boersma, Verzetstraat 13, 8923 CP Leeuwarden,
telefoon (058) 66 60 37.
Tropen, parkieten etc.:
G. v.d. Meijden, Kempenlandstr. 27, 5283 CK Boxtel,
telefoon (04116) 7 45 29.
Zangkanaries:
W.J. Vermeij, Leppa 36, 9204 JE Drachten,
telefoon (05120) 1 72 42.

ONZE

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE

LIDMAATSCHAP

Zij die in **Nederland** woonachtig zijn en lid wensen te worden van de NBvV, wende zich tot de secretaris van een in de plaats van inwoning gevestigde afdeling. Naam en adres worden gaarne door het bondsbureau verstrekt.

Zij die in het **buitenland** woonachtig zijn, kunnen verspreid lid worden door overmaking van het hieronder genoemde bedrag.

België: Bfr. 600,- bij vooruitbetaling op onze postrekening nr. 000-0156074-01, bij het bestuur der postcheck te Brussel 1.

Overige landen: Hfl. 45,- bij vooruitbetaling per internationale postwissel aan het bondsbureau NBvV. Indien men het maandblad per luchtpost wil ontvangen wordt een extra tarief volgens PTT-kosten berekend. Alle tarieven gelden per kalenderjaar.

SPECIAALCLUBS

Het lidmaatschap van de speciaalclubs is voorbehouden aan hen die reeds lid van de NBvV zijn. Voor verdere inlichtingen c.q. opgave lidmaatschap, wend men zich uitsluitend tot onderstaande secretariaten.

Europese vogels en hun hybriden

G.J. Veenhuizen, Groenestraat 20,
3861 CM Nijkerk, telefoon (03494) 5 60 47.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Gras- en Grote parkieten

H.J. van Doorne, Beurtschipper 58,
3201 GA Spijkenisse, telefoon (01880) 2 24 76.
Entree f 5,-.

Insecten- en vruchtenetende vogels

A.P. Wessels, Postbus 1591,
3000 BN Rotterdam, telefoon (010) 19 70 10.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Japanse meeuwen

A. Kok, Pals 29,
6931 DJ Westervoort, telefoon (08303) 23 58.
Contributie f 17,50 per jaar, entree f 5,-.

Vorm- en Postuurkanaries

G.J.S. Nijhuis, Wilderinkstr. 31,
7555 DS Hengelo, telefoon 074-91 17 03.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Zebravinken

J.G.J. van Valkenburg, Mergelwal 16,
3432 ZM Nieuwegein, telefoon (03402) 3 97 70.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

ABONNEMENTEN

Losse abonnementen op het maandblad f 32,50 per kalenderjaar. Overmaking bij vooruitbetaling op giro 1148324 t.n.v. NBvV en onder vermelding abonnementsnummer. Reeds verschenen nummers van een jaargang worden nagezonden en vervolgens elke maand tot en met december.

VOGELS

ISSN 0030-3224

BLAD VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 50.000)

REDACTIE

J.E. van Berkel
Chr. Walraven
Redactieadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties - ook die van leden en abonnees - net een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere nlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de VBvV. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op 'Onze Vogels', van zuivere particuliere aard zie onder 'Vraag en Aanbod'.

VRAGEN OVER?

WATERSLAGERS aan: H. Warmerdam, V.d. Duijn van Maasdamlaan 46, 2181 XB Hillegom.
HARZERS aan: E. de Koning, Vrouwenweg 16, 322 LK Leiden.
GLEURKANARIES aan: J.A. Barsch, Binnenhof 26, 3535 TN Nijmegen.
FORM- EN POSTUURKANARIES aan: H.K. v.d. Wal, Mozartstraat 4, 8916 HC Leeuwarden.
EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN BASTAARDEN, GROTE PARKIETEN EN AGAPORNIDEN aan: D.A. Duivis, St. Josephstraat 46, 1847 SG Teteringen.
ZEBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN HUN BASTAARDEN aan: P.J.F. Klören, Meidoornweg 10, 1768 CN Soest.
TROPISCHE VOGELS EN HUN BASTAARDEN aan: v. Schuurhuis, Drecht 23, 8032 CH Zwolle.
RUCHTEN- EN INSECTENETERS aan: E.M. Wessels, Ravenhorst 28a, 3085 ZV Rotterdam.
GRASPARKIETEN aan: S. Harkema, Prov.weg 29a, 1677 PA Heiligerlee.

Postzegels voor antwoord bijsluiten.
Geen retourporti, dan ook geen antwoord!
Deze regel geldt ook voor vragen aan auteurs etc.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is geregistreerd in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda, onder nummer V-280824.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op 24 september 1984.

IN DIT NUMMER

De grote alexander	348
Ervaringen met de (witte) Rijstvogel	351
Wat lezers schrijven	351
Triomftocht van de grasparkiet	352
Onze Harzervogels	353
Kolibries "Bezint eer ge begint" I	355
De Groefsnaveltoekan	357
Kleur Frisé	358
Geslaagde kweek met geelpoot suikervogel	360
Ervaringen met de kleine puntastrilde	361
Zebra vinken in 80 kleurslagen	363
Het kweken met Europese Wildzangvogels	366
De Braziliaanse dwergral	368
Van oervogel tot gould-amadine	370
Een praatje over mezen (Paridae)	372
De Catharinaparkiet nu ook in blauw ???	373
Korte berichten, klemvast op de zitstok	375
Gele Lis, Blauwmanzaad	376
Paramyxovirus	377
De volière van de maand	380
Een technisch vogeltje	381
Vraag & Aanbod	383

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

Fauna metaalwaren b.v.	364
Spirit, W. Rouppe van der Voort	362
W. Rouppe van der Voort, Orni-Mondo	366
Bogena	378/379
Vogel '85	381
Int. Hobby-boekhandel, Blankenstijn's Pet Farm b.v.	
Fauna metaalwaren, Kasper Faunafood,	
H. Dijk's Dongen	382
Fauna Metaalwaren, Joma Print	384
Holland Diervoeders, De Vogelkelder,	
N.B.v.V. Vogelkalender, Fauna metaalwaren b.v.	385
G.J. van Gelder b.v.	386
Kemo Alkmaar, Fauna metaalwaren b.v.	387
V.V.R. Vogelvoederfabriek, Van Keulen	388
CéDé vogelvoeders	389
Fish- and Birdshop Holland, G.J. van Norden,	
Vogelvereniging Zang en Kleur, S.T.T.,	
Burung-Li, 404	390
GEHU, N.B.v.V. Service, Animali,	
N.B.v.V. Boekenservice	391
Witte molen	392

Foto voorplaat: Grote Alexanderparkiet
Foto: Th. Brosset

Ontwerp en druk: Steens Schiedam b.v.
Postbus 39, 3100 AB Schiedam - Telefoon (010) 62 29 22.

Tekst. Herman Kremer
Foto's: Th. Brosset

De grote Alexanderparkiet is één van de meer bekende vertegenwoordigers van het geslacht *Psittacula*, hier te lande veelal edelparkieten genoemd. Dit geslacht vormt een duidelijk herkenbare groep, die vooral door zijn smetteloos verenkleed en de lange staart een bijzonder elegante verschijning vormt. Het meest opvallende kenmerk is echter te vinden in de zwarte keelstreep die vanaf de basis van de ondersnavel naar boven loopt en in dikte afneemt naarmate hij de nek nadert; daar wordt deze streep dan aangevuld met of vervangen door een ring van een andere kleur.

In de meeste gevallen is de bovensnavel rood: deze kan evenwel ook geel zijn als bij de pruimekop of zwart als bij de poppen van de roseborstbaard en de derby.

Zaak zijn de jongen van beide geslachten niet te onderscheiden van de volwassen pop. Bij de derby, de roseborstbaard, de langstaart, de Ceylon, de Malabar en de Blyth's parkiet hebben de uitgevlogen jongen rode snels; na een paar weken worden dezeichter even zwart als die van de volwassen pop. Bij de jonge poppen blijft ditlan zo; bij de jonge mannen begint de navel na ruim twee jaar langzaam naar ood te verkleuren. Na twee tot drie jaar zijn de vogels dan geslachtsrijp.

Forshaw onderscheidt binnen dit geslacht veertien soorten; naast de reeds genoemde zijn de meest bekende de Indische halsband, de Afrikaanse halsband, de grijskop edelparkiet en de ruimekop parkiet. Het grootste deel hiervan wordt gevonden op het Indiase subcontinent en de omliggende eilanden; de Afrikaanse halsband bekleedt wat dat betreft een uitzonderingspositie. Alle soorten komen – met uitzondering van de derby en de grijskop edelparkiet – uit een vrij warm tot warm vorstvrij klimaat met weinig variatie in temperatuur. Ze blijven dan ook vatbaar voor bevroeringsverschijnselen; een bepaalde acclimatisatieperiode brengt hierin geen enkele verbetering zodat ze liefhebber een enigszins aangepaste huisvesting moet kunnen bieden. Nog ree te vaak zien we vogels met afgevroren nagels of tenen. De oorzaak hiervan is in de meeste gevallen zuiver en alleen een gebrek aan zorg bij de eigenaar!

Bij dit geslacht doet zich het merkwaardige verschijnsel voor dat er soorten zijn die bijzonder veel met elkaar overeenkomen. Niet alleen vertonen ze veel gelijkenis in de kleuren en het patroon van het verenkleed, maar ook in sexueel gedrag en het onderscheid tussen man en pop doet zich dit verschijnsel voor. Het enige echte verschil is te vinden in de grootte. Het gaat hier aan de ene kant om de derby en de roseborstbaard, aan de andere om de grote Alexander en de halsband.

Interieur

Over het uiterlijk behoeft niet al te veel te worden gezegd: de grote Alexander is, hoewel hij niet al te veel in de volières aan te treffen, toch een redelijk betende verschijning. De man heeft een brede zwarte streep onder de wangvlekken langs die in de nek overgaat in een rose band. Een ander kenmerk vormen de kastanjebruine schoudervlekken die naar verhouding erg forse snavel. Het meest opvallende verschil met de pop is dat deze geen halsband heeft en

dat haar centrale staartveren korter zijn. Evenals bij de Indische halsband lijken de jongen erg veel op de pop. Pas na twee tot twee en een half jaar beginnen de jonge mannen te verkleuren.

Naast de nominatvorm zijn er nog vier ondersoorten; deze kunnen het beste naar hun gebied van herkomst worden benoemd:

1. *Psittacula eupatria eupatria* – grote Alexanderparkiet;
2. *P. e. nipalensis* – Nepal Alexanderparkiet. Blauwe waas op achterhoofd en nek; groter dan 1;
3. *P. e. magnirostris* – Andaman Alexanderparkiet. Andaman is een eiland ten zuiden van Birma. Smalle blauwe band in de achternek boven de rose kraag; grotere vlek op de vleugel en zwaardere snavel;
4. *P. e. avensis* – Birma Alexanderparkiet. Smallere blauwe band op achternek; nek geelachtig; kleinere snavel;
5. *P. e. siamensis* – Thailand Alexanderparkiet. Achterhoofd en nek met blauwe waas; blekere, meer roodachtige vleugelvlek; nek helder geelachtig.

De verschillen tussen deze ondersoorten zijn niet al te duidelijk; dat is al helemaal niet het geval als we slechts één exemplaar voor ogen hebben en niet kunnen vergelijken.

Het verspreidingsgebied bevindt zich in Sri Lanka, oostelijk Afghanistan, westelijk Pakistan door India naar Indo-China, en de Andaman-eilanden. De meeste ondersoorten – met uitzondering van de derde – lopen in elkaar over, zodat er ongetwijfeld tussenvormen worden aangetroffen. In de kern van het verspreidingsgebied van elke ondersoort zijn dan de zuiverste vogels te vinden.

In Noord-India is de grote Alexander algemeen en wijd verspreid tot een hoogte van ongeveer 800 m; aan de voet van de Himalaya kan dit tot 1600 m oplopen. Populaties rond steden als Karachi, Bombay en Calcutta komen mogelijk voort uit ontsnapte exemplaren.

In Nepal is de vogel waarschijnlijk lokaal aan te treffen in vrij zwaar bos of aan de rand daarvan; hij komt sporadisch voor in het laagland van Birma, onregelmatig in Noord-Thailand en niet erg algemeen in Zuid-Vietnam. De ondersoort op de Andaman-eilanden is zeer algemeen, terwijl op Sri Lanka (Ceylon) deze parkiet talrijk kan worden gevonden in het laagland van vooral het noorden van het eiland; af en toe worden waarnemingen gemeld boven 300 m.

Natuur

Overdag vormen de grote Alexanders vaak kleinere of grotere groepen die onder meer te vinden zijn in vochtig en droog loofbos, in bebost gebied, op cultuurgrond, in parken, tuinen, kokosnootplantages en bomen rond steden en dorpen; in sommige stedelijke gebieden zijn ze algemeen zodat ze in feite als cultuurvolgers zijn te beschouwen. Dergelijke vogels hebben veelal niet de minste moeite zich in stand te houden. De grote Alexanderparkieten roesten soms bij honderden of zelfs duizenden in groepen bomen of delen van het bos. Buiten het broedseizoen worden zulke roestplaatsen door vrijwel de gehele populatie in een bepaald gebied gebruikt. In de ochtendschemering verlaten de vogels hun slaapplek dan onder luid geschreeuw om op zoek te gaan naar voedsel. Ze vliegen dan in een dichte formatie op vrij grote hoogte. Zo'n groep vogels kan dan een enorme schade aan cultuurgewassen aanbrengen.

Ze hebben het daarbij vooral voorzien op rijpende oogsten, vooral maïs, tarwe en gerst. Verder bestaat het voedsel uit zaden, noten, vruchten, bessen, bloesems, bladknoppen en nectar waardoor ook fruitoogsten veel van hen te lijden kunnen hebben. Extra nadelig is daarbij dat ze veel meer vernielen dan ze voor hun maaltijden nodig hebben.

Deze parkiet broedt van november tot april in een holte in een stam of tak; een enkele keer maakt hij gebruik van een nis in een schoorsteen of muur. De boomholten worden vaak door de vogels zelf uitgehold in de stam van een palm of een boom van zachthout. In één boom kunnen zelfs meerdere nesten voorkomen. Het legsel bestaat uit twee tot vier eieren die zo'n 23 dagen worden bebroed. Na ongeveer zeven weken verlaten de jongen dan het nest.

Voliërevogel

De geschiedenis van de grote Alexanderparkiet als voliërevogel gaat eeuwen terug, waarschijnlijk zelfs tot de tijd van Alexander de Grote, iets wat ook de naam al suggereert. Het is mogelijk de eerste parkiet geweest die naar Europa kwam. De eerste kweekresultaten zijn echter pas bekend vanaf het eind van de vorige eeuw. Denemarken was daarin het eerst aan de beurt. 1884, gevolgd door Engeland in 1899 en Frankrijk in 1904. We moeten ons natuurlijk wel realiseren dat in die tijd misschien niet alle resultaten algemeen bekend werden; bij benadering zullen deze jaartallen echter toch wel juist zijn.

Naast kruisingsproducten met de Indische halsband en de derby zijn er enkele mutaties ontstaan; deze zijn echter nog niet als algemeen gevestigd te beschouwen.

In de eerste plaats kan de lutino worden genoemd. Er wordt wel eens geprobeerd een normale man grote Alexander met een lutino halsbandpop te kruisen om op die manier wat gemakkelijker tot lutino Alexanders te komen.

Dit is vrij moeilijk omdat de eieren vaak onbevucht zijn doordat de man bij de paring moeilijk in balans kan blijven. Het is echter toch aan Boosey in Engeland gelukt. In 1946 kreeg hij drie jongen uit deze kruising waarvan er twee op stok kwamen. Toen een jonge man enkele jaren later zijn volwassen verenkleed kreeg beschreef Boosey hem als 'nauwelijks te onderscheiden van een gewone man Alexander behalve het iets kleinere formaat en de minder massieve kop en snavel'.

Eén van de jongen werd toen gepaard aan een grote Alexander om een lutino

te krijgen die nog slechts voor een kwart Indische halsband was. Toen dit lukte bleek het jong slechts van de Alexander te verschillen door de goudbruine (in plaats van roodachtige) vlekken op de vleugels. Daarvoor was dus nog een volgende ronde nodig; dat wil echter nog niet zeggen dat de daar uit komende jongen volledige grote Alexanders zijn, ook al zijn ze daar uiterlijk nauwelijks van te onderscheiden.

Dergelijke pogingen moeten dan ook met de nodige reserve worden beoordeeld. We kennen immers wel meer voorbeelden van slechts op het eerste gezicht (dure) 'raszuivere' vogels.

Het ligt voor de hand dat naast de lutino de blauwe mutatie kan worden aangehouden. De eerste bekende blauwe werd door de Engelsman Ezra in 1923 in India gekocht. Hoewel hij er vrij vlot mee kweekte duurde het toch tien jaar voor het eerste blauwe jong verscheen. Hij is er echter niet in geslaagd hiervan een stam op te bouwen.

Ook de isabel-mutatie kan nog worden genoemd. Deze schijnt zelfs in het wild wel in beperkte mate voor te komen.

Vogel '84

De heer Christianen uit Oud-Gastel showde op Vogel '84 een eigen kweek grote Alexander die hij pas na de nodige moeite op stok had gekregen.

Zoals zoveel liefhebbers had hij eigenlijk altijd al interesse voor vogels gehad. Dit werd geactiveerd door een kennisparkietenliefhebber en zo besloot dhr. Christianen in 1980 zelf een voliërevogel te gaan bouwen en daarin een paar geïmporteerde grote Alexanders in onder te brengen.

In de binnenvoliërevogel werd een broedblok van betonplex opgehangen met daarin een laag turfmoel van 15 cm (in het algemeen is turfmoel in droge vorm te fijn om te gebruiken als nestmateriaal omdat het gemakkelijk wil gaan stuiven; als het dus toch wordt gebruikt moet het in ieder geval vochtig worden gehouden). Dit broedblok had als maten 40 x 40 cm bodemoppervlak bij een hoogte van 60 cm. Het duurde een half jaar voor de vogels hier gebruik van maakten. Na verloop van tijd brachten ze er ook de nacht in door.

In 1982 werden wel regelmatig paringen waargenomen, maar die hadden verder geen gevolgen. Voorjaar 1983 werd het blok vervangen door een kleiner exemplaar van 30 x 30 x 60 cm met als nestmateriaal bosgrond vermengd met houtkrullen.

Vroeg in het voorjaar begonnen de vogels het nestmateriaal te bewerken en maakten ze er een flinke kuil in. Vervol-

gens werden deze activiteiten een bepaalde tijd stopgezet waarna ze er begin april weer mee begonnen. Op 18 april werd toen het eerste ei gelegd, op de 21e en de 23e gevolgd door het tweede en het derde. De pop begon bij het tweede ei te broeden; de eerste dagen verliet ze bij het minste of geringste geluid de eieren. Daarna werd het beter en werd ze tenslotte niet meer buiten waargenomen. Na 28 dagen broeden (op 18 mei) lagen er doppen op de bodem van de voliërevogel.

Op 21 mei kwam dhr. Christianen tot de ontdekking dat de pop het blok had verlaten; bij controle bleken er twee jongen te zijn die wel een volle krop hadden maar ijskoud waren. Ze zijn toen mee naar binnen genomen en met behulp van een warmwaterzak weer op temperatuur gebracht. Daarna zijn ze in een klein kistje in de ziekenkooi geplaatst.

De eerste twaalf dagen kregen ze vijf keer per dag wat yoghurt met een lepel tje. Daarna werd er tot de vijftiende dag wat liga door gemengd. Het kleinste jong was echter inmiddels op de veertiende doodgegaan. Het overblijvende jong werd na drie weken gerings met een ring van 7 mm.

Na de vijftiende dag werd geleidelijk overgegaan op fijn gemalen zaad eivoer, zonnepitten en gekiemd zaad. Met het verstrijken van de tijd werd dit steeds grover gemalen. Na drie en een halve maand ging de vogel tenslotte te zelfstandig eten.

Het was uiteraard voor dhr. Christianen een grote voldoening een jonge vogel vanaf de derde dag te voeren en op stol te krijgen, temeer daar hij op Vogel '84 hiervoor een oorkonde behaalde.

Als jonge vogels nog duidelijk pas gevoerd zijn (volle krop) is het toch de moeite waard na te gaan of de pop nog weer in het blok terugkomt en de jongen accepteert. Dit is immers veel gemakkelijker dan ze zelf groot te brengen. Is echter duidelijk dat de pop niet in het blok terugkeert dan zijn er twee mogelijkheden: óf onder een andere vogel leggen (als die beschikbaar is eventueel bij een collega-liefhebber) c zelf verder voeren.

Het eerste jong is mogelijk doodgegaan door de eenzijdige voeding gedurende de eerste dagen. Daarnaast kunnen zulke kleine vogeltjes beter met een slangetje, een pipet of een voederspuit gevoerd worden dan met een lepeltje; de laatste is meer geschikt voor als ze waouder zijn. Desalniettemin is het toch een prestatie een grote Alexander van drie dagen oud groot te krijgen!

Ervaringen met de (witte) Rijstvogel.

(*Padda oryzivora*)

De rijstvogel is voor ons geen onbekende, toch wil ik graag mijn ervaringen met deze vogel aan u voorleggen.

In het najaar van 1982 kocht ik op een tentoonstelling mijn eerste (witte) rijstvogelman.

Ik dacht gauw even een witte pop kopen en kweken maar, doch dit kwam anders uit.

In het zelfde najaar kocht ik bij een handelaar drie onverwante witte rijstvogels, twee poppen en een man zodat ik twee koppels kon vormen. Mijn nieuwe aanwinsten plaatste ik elk in een aparte kooi. Na enige tijd bleek dat ik in het bezit was van vier mannen want de z.g.n. poppen bleken twee jonge mannen te zijn. Maar niet getreurd dacht ik, dan maar op zoek naar twee nieuwe poppen. Na enige malen vergeefs gezocht te hebben bij collega kwekers ben ik opnieuw naar een handelaar gegaan en deze verzekerde mij dat de te koop aan-

geboden rijstvogels twee poppen waren, wat inderdaad waar bleek te zijn. Ondanks dat in de meeste boeken staat dat ze niet als kooivogel geschikt zijn, plaatste ik eind februari 1983 de rijstvogels koppelsgewijs in een broedkooi (80x36x35 cm) met daarin een halfopen nestkastje (15x15x15 cm).

De witte rijstvogel gaat wel makkelijker

tot broeden over dan de grijze- en isabelrijstvogel.

Half mei waren eindelijk de eerste eieren gelegd en kon ik begin juni de eerste jonge rijstvogels aanschouwen.

Het menu wat ze voorgeschoteld kregen bestond o.a. uit tropischzaad, kanariezaad, paddy, trosgierst, miereneieren, eivoer, geweekt witbrood en groenvoer.

Nadat de twee koppels drie ronden hadden gekweekt kwam ik tot het respectabele aantal van 21 jonge rijstvogels waarvan na het ruien 60% wit bleek te zijn.

Uit het eerste broed heb ik datzelfde najaar nog enkele exemplaren op een paar regionale tentoonstellingen ingezonden en dit met succes. Deze eenvoudige witte rijstvogels hebben mij het eerste jaar, na een moeizaam begin, toch veel voldoening gegeven en ik begin dan ook vol goede moed aan de kweek 1984.

T. Herwegh

Wat lezers schrijven

Mede naar aanleiding van mijn kweekervaringen vroeg in het seizoen zou ik enkele dingen op papier willen zetten die hopenlijk kunnen leiden tot een positieve bijdrage aan onze sport.

Ik ben iemand die nog niet zo lang (ongeveer vier jaar) grasparkieten kweekt, maar die door deze mooie hobby wel dusdanig is gegrepen, dat hij inmiddels veel wat leatuur heeft verslonden en veel wat uren heeft doorgebracht bij ervaren kwekers, zodat hij misschien toch voorzichtig een mening kan ventileren zonder daarbij te pretenderen dat hij de wijsheid in pacht heeft.

Waar ik over zou willen schrijven is, het ijdstip van de tentoonstellingen ten opzichte van het kweekseizoen. Logisch peredeneerd is het zo dat, wil men op de tentoonstellingen "aan de bak komen", men verplicht is al zeer vroeg in het seizoen (eigenlijk al in december) te beginnen met het broedseizoen, om in november volledig uitgegroeide vogels te kunnen showen die dan kans maken op de prijzen te vallen.

Zchter als men in december begint te kweken, dan kan dit niet anders dan loor een aantal kunstgrepen toe te passen zoals: het kunstmatig verlengen van de dag door middel van lamplicht, door zij te verwarmen enz. om vogels in een

(broed)conditie te brengen waar ze via natuurlijke weg nog niet aan toe zijn. (Ik heb overigens zelf de mogelijkheden om vroeg te beginnen wel tot mijn beschikking, dit om eventuele misverstanden te voorkomen).

Ook het risico van het broeden met te jonge (veelal gekochte) vogels is aanwezig, omdat men vaak niet precies weet hoe oud de vogels zijn.

Dan nog het feit dat lang niet iedereen de middelen ter beschikking staan om verwarmd te kweken zodat scheve verhoudingen ontstaan t.o.v. mensen die dit wel kunnen. Daarbij is het kunstmatig in broedconditie brengen van vogels een secuur werkje wat veel ervaring en vooral geduld vereist. Dat blijkt wel uit het feit dat veel (zelfs ervaren) kwekers die vroeg beginnen een slechte eerste ronde draaien met veel onbevuchte eieren en jongen die niet worden gevoerd. Dit is natuurlijk geen regel, want ik ken ook kwekers die wel een prima eerste ronde draaien.

Desondanks geloof ik toch (en nu kom ik eigenlijk waar ik naar toe wil) dat het logischer zou zijn de tentoonstellingen twee maanden LATER te houden zodat de vogels via natuurlijke weg in broedconditie kunnen komen, omdat vanaf januari de dagen snel langer worden en

men in maart met een beetje geluk al bijna niet meer hoeft bij te verwarmen. (De winterperiode kan zo ook echt als rustperiode worden benut, iets wat in de natuur de normaalste zaak van de wereld is).

Ik ben ervan overtuigd, dat dan veel ellende die nu optreedt vroeg in het seizoen, tot het verleden zou behoren. Dat het veranderen van tentoonstellingstermijnen niet zo maar een twee drie valt te verwezenlijken, (zo dat uberhaupt al mogelijk zou zijn), besef ik natuurlijk terdege, maar ik liep al een tijdje rond met de gedachte deze theorie eens op papier te zetten en de eventuele reacties hierop zie ik dan ook met belangstelling tegemoet.

Ik wil bij deze trouwens gaarne nog even gebruik maken van de gelegenheid om U te complimenteren met uw blad. Het ziet er werkelijk voortreffelijk uit, zeker wat betreft lay-out, opmaak en (kleuren)druk. Hier kan ik wel degelijk stellen uit ervaring te spreken want ik zit al meer dan twintig jaar in het grafische vak.

Ga zo door!!!

Ik hoop dat ik met deze brief een positieve bijdrage heb kunnen leveren aan onze sport.

W. Leverink

Triomftocht van de grasparkiet

De standaard

Parkieten, grasparkieten, Hollandse parkieten en Engelse parkieten zijn allemaal benamingen voor één vogelsoort die sinds 1850 nog steeds niet in populariteit heeft ingeboet en mogelijk zelfs in populariteit stijgt. Deze spraakverwarring is zo'n kleine 30 jaar geleden op gang gekomen toen wij in Nederland kennis gingen maken met grasparkieten die alle proporties te buiten gingen, althans naar Nederlandse begrippen te buiten gingen. In Nederland namelijk hebben de kwekers zich uitsluitend toegelegd op de kleurkweek, terwijl men in Engeland zich had toegelegd op de postuurkweek.

Bij het verschijnen van die Engelse reuzen op de tentoonstellingen in Nederland, daalde de showwaarde van onze vertrouwde Hollandse grasparkiet. In die tijd werd er, om het onderscheid aan te geven tussen de kleine grasparkieten en die grote jongens uit Engeland gesproken over Hollandse grasparkieten en Engelse grasparkieten. In principe dus dezelfde grasparkiet, maar in verschillende richtingen ontwikkeld.

Tegenwoordig zouden wij eigenlijk niet meer moeten spreken over Engelse grasparkieten en Hollandertjes, maar over standaard grasparkieten en gewone grasparkieten. Ik ben namelijk zo arrogant te veronderstellen dat de standaard grasparkiet niet veel meer onderdoet voor de grasparkiet die in Engeland wordt gekweekt. Natuurlijk komen er soms nu nog grasparkieten uit Engeland waarmee een Nederlandse stam is te verbeteren. Echte TOP-parkieten uit Nederland zijn gracieuser dan de meeste grasparkieten in Engeland. In Engeland zijn soms grasparkieten te zien die sterk uitblinken in één of twee

onderdelen waardoor ze bijzonder geschikt zijn voor de kweek.

Naar de Nederlandse normen (NBvV) gemeten zijn dit geen top showgrasparkieten.

In Nederland is de grasparkiet op de eerste plaats een houding vogel met uit gebalanceerde lichaamsmaten, de standaard omschrijft de vorm als een wigvorm. De standaard grasparkiet is dus eigenlijk een postuurvogel die te vergelijken zou zijn met de postuurkanarie. Wanneer dat inderdaad het geval is, zouden wij dus ook kleurparkieter moeten hebben, maar die worden bij de NBvV niet erkend. Anders dan bij de postuurkanaries speelt de kleur en de tekening van de grasparkiet namelijk bij de beoordeling wel een rol. Er zijn wel stemmen te horen die graag zouden zien dat ook de kleurgrasparkiet een plaatsje zou krijgen op de tentoonstelling, ik geloof echter dat dit niet haalbaar is. Er wordt ontzettend veel in de wilde weg gekweekt, waardoor een scherpe scheiding tussen de gewone grasparkieten en de standaard grasparkieten niet is aan te geven.

Een ander punt is dat alle kleurslagen bij de grasparkieten, dat zijn er meer dan 700(!), vrij simpel te kweken zijn in de standaard grasparkiet. Ook als argument om het bij één soort grasparkiet te houden is dat de standaard grasparkiet "model" zal staan voor houding en mode van de kleurgrasparkiet. Vroeg of laat zal de standaardgrasparkiet worden in gekweekt in een kleurstam, ja en dat blijft het natuurlijk heel moeilijk om alles nog uit elkaar te houden. Ik zou er dan ook voor willen pleiten om ons te beperken tot uitsluitend de standaard grasparkiet.

Op de afbeelding zijn twee grasparkieten te zien waarbij het verschil tussen een gewone grasparkiet (rechts) en de standaard grasparkiet (links) duidelijk tot uitdrukking is gebracht. Ik hoop dat het u duidelijk is dat het niet alleen het formaat is waar het verschil in zit. De houding en dan ook vooral de houding van de kop, met daarbij de stand van de snavel, maar ook het model zijn onderdelen waaruit het kwaliteitsverschil tussen een standaard grasparkiet en een gewone grasparkiet tot uiting komt. Op het postuur, het model en de houding, kom ik in volgende artikelen terug. De afgebeelde grasparkieten zijn overigens een opaline grijze en een normale donkergroene. De donkergroene lijkt het meest op zijn in het wild levende familie, met het verschil dat de wildvorm lichtgroen van kleur is.

Onze Harzervogels

Nu ik dit schrijf begint het broedseizoen weer tot het einde te lopen en begint men zo langzamerhand aan de verdere opbouw van ons gekweekt materiaal wat betreft de afwerking er van. Veel moeite heeft het weer gekost om wat vogels op de stok te krijgen en nu maar afwachten wat het eindresultaat wordt. Dat is het moeilijke van onze zangsport, want men kan aan de veren van de vogel niet zien wat voor goede melodie hij straks ten gehore zal brengen. Immers ieder logisch weldenkend kweker zal toch begrijpen dat het niet alleen komt door goed fokmateriaal aan te schaffen maar dat de kundigheid van de liefhebber ook een voornaam rol speelt. Zeer zeker zijn er liefhebbers geweest die zonder dat zij kundig waren enkele jaren goede vogels hebben gefokt en op wedstrijden enige lauweren hebben geogst, maar deze zijn meestal gekocht of louter toeval en past bij het woordje 'geluk'.

Meestal speelt hier de bekwaamheid van de verkoper een grote rol al wordt dit meestal niet erkend, vandaar dat het zo belangrijk is de kwekers met deze zienswijze op de hoogte te stellen in de hoop dat er iets, vooral voor de jonge liefhebbers, te leren valt. Met de maand augustus loopt de kanariekeek ten einde, gezien in deze maand ook het rui-proces zijn intrede doet en vooral als het een natte vochtige maand is zal dit zeer veel invloed hebben vooral voor die kwekers die buitenshuis kweken. Tevens verdwijnt de voortplantingsdrift en houdt vanzelf het broeden op. Wanneer ik mijn artikel schrijf, de voornaamste lopen ten einde, dan is dit ook een feit voor hem die geen jongen op de stok heeft gebracht, want hij zit met de kwekerszorgen. Ergernis en verdriet gedurende de kweekperiode zullen hem dagelijks kwellen aan zijn tevergeefs gedane moeite, maar hij zal als goede liefhebber alles in het werk stellen en niet bij de pakken gaan neerzitten en de oorzaak van de slechte kweek trachten op te sporen. Om dit te doen is het zeer belangrijk om de gehele kweekperiode vanaf het overwinteren der poppen tot aan het einde van het kweekseizoen na te gaan en trachten op de sporen de oorzaak van de slechte kweek, om zo doende de fouten te vinden.

Alles kan hierin opgesloten liggen o.a. slechte verzorging van de poppen, slechte voeding of de poppen waren voor de kweek niet in goede conditie wat men niet heeft geconstateerd. Men moet niet alleen de mannen goed verzorgen; vele vergeten de poppen.

In ons leven loopt ook alles niet op wielen en komt men ook mislukkingen tegen, maar die moeten te verbeteren zijn en zo is het in onze kanariesport ook. Een liefhebber die met tegenspoed te kampen heeft gehad, heeft daarna rijkelijk de tijd om over de afgelopen kweekperiode na te denken en verbeteringen aan te brengen zodat hij het komende jaar niet in dezelfde fouten vervalt. Lees daarom veel leerzaam. Men mag ook nooit uit het oog verliezen dat elke sport veel inspanning kost, als men tenminste de top wil bereiken. En vooral voortdurende topprestaties in onze sport, waarnaar we allen toch streven, maar toch door zo weinigen wordt behaald. Daarom moet hij, die deze sport beoefent, de daaraan verbonden werkzaamheden ernstig opnemen wil hij zorgen en moeite beloond zien.

Men mag trouwens nooit vergeten dat men uit slecht materiaal nooit of te nimmer topvogels kan kweken en ook niet door maar lukraak te fokken, want hier zal men nooit komen tot enig succes.

Vaak zijn bij dergelijke liefhebbers de leveranciers alsmede de keurmeesters de zondebok, maar hier geldt het ware woord 'zonder moeite geen beloning'. Voor de gekweekte jonge vogels is het eerste vereiste ze gezond en in goede conditie te houden en wat de jonge mannen betreft zullen wij trachten deze op te leiden tot goede zangers. Deze hebben dan ook voor hun zelfstandigheid de volle aandacht van de kweker nodig wil men tenminste op de komende wedstrijden iets bereiken. Iedere kweker weet, zo neem ik tenminste aan, dat als de vogels na 28 of 30 dagen oud zijn en het voeder zelf tot zich nemen, zij zo nodig van de ouders verwijderd kunnen worden. Vaak is het zeer noodzakelijk, gezien de moeder met de veren van de jongen alweer gaarne een nieuw nest gaat bouwen voor een nieuw broedsel. Het is natuurlijk aan te bevelen als het mogelijk is de jongen zo lang mogelijk bij het ouderpaar of moeder te laten. De jongen ontwikkelen zich dan sneller, wat de zangontwikkeling van de jonge mannen ten goede komt. In dit tijdperk wordt de eerste en voornaamste grondslag gelegd voor een goede zangontwikkeling. Vergeet dan niet het verdere eivoer te vermengen met gebroken raapzaad (in oude koffiemolen breken) zodat zij hier aan wennen en men niet bang hoeft te zijn dat de maag alleen wordt overbeladen met eivoer, wat licht tot ziekte aanleiding geeft. Aanbeveling verdient het dat men minstens 2 a 3 weken rijkelijk gemalen raapzaad voert, vooral als de jongen in de overgangsvluchten vertoeven en ze daar worden ingelaten totdat ze zaadvast zijn. Hebben de vogels deze kuur ondergaan en hebben ze de zorg van de ouders niet meer nodig, dus in alle opzichten zelfstandig, dan brengt men ze over in de grote vluchten waar licht en lucht voldoende aanwezig moeten zijn. Hoe groter de vliegruimte hoe beter voor de ontwikkeling van de jonge vogels en ook heeft men dan minder last van veren plukken en zijn ze onder el-

kaar meer verdraagzamer. Ik kan mij voorstellen dat velen niet een grote vlucht aan de vogels kunnen verschaffen, vooral als men op een flat woont is men al blij dat men zijn liefhebberij kan beleven. Voor de jonge mannen is het van groot belang dat zij rust hebben bij hun zangstudie, maar er bevinden zich vaak zeer vechtlustige vogels bij die dit trachten te verhinderen. Zon in de vluchten werkt ook zeer storend voor de ontwikkeling, gezien zij vaak te speels worden en daardoor te veel afgeleid worden (ik tracht dit dan ook te verhelpen door o.a. de ramen wit te kalken of gehamerd glasplakpapier). Alles moet er op gericht zijn de studie zeer rustig te laten plaats vinden, want de eerste fouten in de opleiding gemaakt, zullen zich vaak gedurende de hele zangopleiding ernstig doen gevoelen en kan soms tot gevolg hebben dat van een goede zangontwikkeling niets meer terecht komt. Die tijd hebben wij er ook voor te zorgen dat de jonge mannen in uitstekende conditie blijven. Men doet er goed aan

het eivoer wat schraler toe te voegen dan men in de kweekperiode heeft verstrekt. Zijn zij eenmaal aan raapzaad gewend (vergeet vooral niet om steeds de beste kwaliteit te verschaffen en koop dit steeds bij eerste klas zaadleveranciers) dan eten zij dit graag en morsen weinig en U houdt uw vogels gezond, fit en zanglustig. Dagelijks verstrekt men tevens gemengd zaad. Met deze voeding kunnen onze vogels de rui krachtig doorstaan. Gedurende deze vederwisseling verliest de vogel veel aan kracht en gezien het vogellichaam nog steeds in zijn volle ontwikkeling staat, zowel het beendergestel als de overige organen, is daarom een krachtig voedsel nodig zoals reeds is vermeld. Voor mij persoonlijk houd ik van veel vlijtig studerende jonge mannen maar wel in een rustig tempo. Geeft men zijn vogels tijdens de zangstudie te veel witzaad dan worden de vogels te veel opgedreven en worden ze te temperamentvol met het gevolg dat ze te vroeg op zang komen. Zij zingen dan hun toeren in mid-

del-hogere toonlagen en hebben weinig waarde, terwijl zij gedurende de wedstrijdperiode reeds lang over het hoogtepunt van hun zang zijn en geen strenge verdonkering of magere voeding kunnen dergelijke zangklare vogels wederom in diepe toonlagen terug brengen. Is een stam diep dan moet men ze tijd geven. Het is toch ook duidelijk en begrijpelijk dat die vogels om z die diepe toeren te pakken te krijgen meer tijd nodig hebben dan de vogel van de midden klasse, de zgn. licht aan gelegde vogels. Met die vogels komen in de meeste gevallen ook weinig bederven.

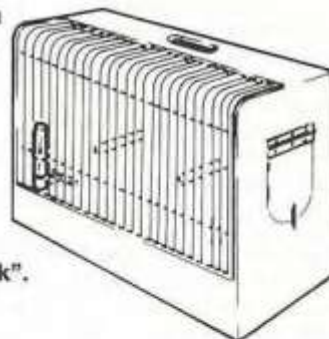
P. Serpenti

Voor het nieuwe t.t. seizoen hebben wij weer volop kooien, voorfronten en benodigdheden in voorraad.

Vraag vrijblijvend prijs op. Bij grote afname speciale prijzen.

"Onze artikelen zijn verkrijgbaar bij iedere goede speciaalzaak, waar niet, informeer op onze fabriek".

*Vanaf 15 september t/m 9 maart
zaterdag van 8.30 tot 11.30 uur geopend.*

**Catalogus en prijslijst op aanvraag
f 2,50 aan geldige postzegels bijsluiten.**

metaalwaren b.v.

Hoofdstraat 138a - 5171 DH Kaatsheuvel
Telefoon 04167-7 41 14
Corr.-adres: Postbus 146 - 5170 AC Kaatsheuvel

Fauna

KOLIBRIES

"Bezint eer ge begint" I

door G.M. Essenberg

Voorwoord

Nadat kort geleden de markt weer is opengestaan voor de import en verkoop van kolibries, is er onder vele vogelliefhebbers een ware rage ontstaan om deze zeldzame vogeltjes in hun collecties op te nemen. Men ziet ze bij de handelaar zitten, wordt er verliefd op en voordat men beseft waaraan men eigenlijk begon, wordt de koop gesloten. Een pot nectarvoeder wordt gelijktijdig gekocht en thuis aangekomen worden de vaak te snel gekochte kolibries in de vlucht losgelaten. De eerste dagen gaat het goed, maar dan begint de narigheid, de vogels gaan vechten, of zitten steeds met hun tong uit hun snaveltje naar adem te snakken en een paar dagen later vallen de eerste slachtoffers. Dan pas gaat men vragen, hoe hou ik eigenlijk kolibries? Natuurlijk bereikte mij ook deze vragen en daarom wil ik in de volgende artikeltjes u op weg helpen naar het verantwoord houden en fokken van kolibries. Nog een punt, voordat u kolibries gaat houden, lijkt het mij toch wel raadzaam dat u eerst een aantal jaren met suikervogels en nectarvogels bezig bent geweest. Met deze vogels leert u hoe er met de juiste voeding moet worden omgegaan en hoe agressief ook dit soort vogels kunnen zijn.

Voeding

Het belangrijkste en moeilijkste punt bij kolibries betreft de voeding welke bestaat uit nectar en vele vliegende vliegjes, insecten, mugjes en kleine spinnetjes. In gevangenschap geven wij de kolibries een kunstmatig nagemaakte nec-

tardrank die aan alle voedingseisen moet voldoen. Verschillende prima nectarvoerders zijn er in de handel, twee Nederlandse producten die wetenschappelijk zijn samengesteld wil ik noemen nl: Avineectar en Sucre-vital. Uit het buitenland wordt Nekton geïmporteerd, hiervan is echter de bijsluiter niet even duidelijk voor iedereen, maar ik denk dat bij juiste dosering van dit product, ook dit een goed nectarvoeder zal zijn. Deze voeders dienen als dag-

voeding. Voor de avond en vroege ochtend geven we een lichte honingoplossing. Bij zeer warm weer willen de dagvoedingen wel eens gaan schiften, daarom moet er in de voormiddag deze dagvoeding nogmaals vers gegeven worden.

De lichte honingoplossing maakt u als volgt:
Een halve liter normaal koud leidingwater,

drie eetlepels honing, (viceibare) en drie eetlepels druivesuiker. Dit alles gaat door een mixer en als u dit in de koelkast bewaart blijft het drie dagen goed.

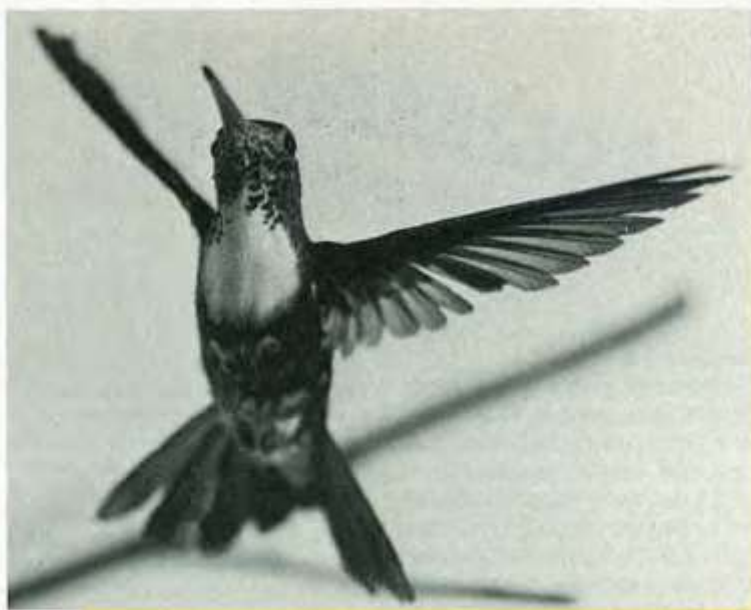
Als levend voer geven we "Vliegende fruitvliegjes". U ziet het, dit wordt expres tussen haakjes door mij geschreven, waarom vraagt u. Dit zit nl. zo: Er zijn ook vleugellose fruitvliegjes in de handel maar deze worden NIET door kolibries gegeten. Deze vogels komen nl. niet op de grond om te eten, dus voor ons kolibrieliefhebbers zijn alleen de **vliegende** fruitvliegjes geschikt. Komen de kolibries toch op de grond, dan zijn ze ziek. De fruitvliegjes zijn gemakkelijk door ons te kweken en zijn dan gegarendeerd "schimmelvrij". Het recept zal ik voor u beschrijven.

Wij nemen:

Een aantal weckpotten of andere potten van 1 liter, een paar oude rijslonkousen en elastiekjes, een snee wit brood, een halve banaan, Nipagin (te koop bij de apotheker, onder vermelding waarvoor u het gebruikt) wat wc papier, wat konings- of bakkersgist.

Hiermee gaan we aan de slag, we maken de weckpotten heel goed schoon, knippen de nylonkous zodanig tot stukjes dat zij over de potten gespannen kunnen worden, we maken de boterham nat met wat water, prakken er de halve banaan, 25 gram bakkers- of koningsgist en een mespuntje Nipagin doorheen. De voedingsbodem is nu klaar, deze brei verdelen we in een aantal potten (ongeveer 2 cm. per pot), hierop gaat een stukje wc papier, (dit dient als rustplaats voor de vliegjes) we plaatsen er wat vliegjes in, het nylon gaas wordt over de pot gespannen en met het elastiekje vastgezet. We zetten de potten weg op een warme plaats van 20 tot 25 gr. C. en de vliegenkweek kan beginnen.

Ik schreef daarnet al "Schimmelvrije fruitvliegjes". We kunnen nl. op een andere manier ook fruitvliegjes kweken met een hoop rottende bananen en peren hebben we zo enorme aantallen vliegjes, maar deze kunnen besmet zijn met het schimmel **Candida albicans**,

een schimmel die zich afzet in de luchtpijp, keel, slokdarm en luchtwegen van de vogels. Zijn de vogels hiermee besmet, dan is het heel moeilijk om ze er vanaf te helpen en vaak zullen de vogels dan ook stikken van benauwdheid. Nog een laatste punt over de voeding, meng nooit twee verschillende merken nectarvoer door elkaar, dit is altijd heel slecht. Wilt u van voeding veranderen, hang dan nectarbuisjes op met het oude merk en met het nieuwe merk. Voer langzaam het aantal buisjes op met het nieuwe merk, zodat na 7 à 10 dagen geheel is overgegaan op het nieuwe nectarvoer.

Drinkbuisjes

Er zijn verschillende drinkbuisjes in de handel die allen goed zijn. De buisjes zijn gemaakt van glas of kunststof. Persoonlijk geef ik de voorkeur aan de glazen buisjes, hieruit kunnen de vogels het bezinksel, wat vaak in nectardranken voorkomt, gemakkelijk halen. Bij de kunststof buisjes gaat dit minder goed, omdat deze met een dekseltje zijn afgesloten. Deze dekseltjes zijn echter te vervangen met een stopje of kurkje. De tuitjes van deze drinkbuisjes moeten altijd fel van kleur zijn, bij voorkeur rood, helgeel of oranje. Dit zijn aantrekkelijke kleuren voor de kolibries.

De buisjes moeten altijd zorgvuldig schoon gemaakt worden met heet water eventueel met wat afwasmiddel. Met een tuiten- of pijpenrager is alles heel goed schoon te maken. Na de reinigingsbeurt spoelen we de buisjes goed

uit met heet water. De buisjes moeten geheel schimmelvrij gehouden worden.

Huisvesting

Kolibries vragen een ruim verblijf, minimale maten per paar vogels: 3 m. tot 4 m. lengte, 1 m. breedte, 2 tot 3 m. hoogte. Dit verblijf mag niet snikheet gestookt worden, een temperatuur van 18 gr. tot 22 gr. C. is heerlijk voor deze vogels, sommige soorten kunnen zelfs nog kouder gehouden worden, maar als we de fruitvliegjes in leven willen houden, moeten we niet onder de 18 gr. C. gaan. De eventuele verwarming moet met een thermostaat goed te regelen zijn. Het verblijf kan verlicht worden met normale TL daglichtbuizen, deze moeten ongeveer 12 tot 14 uur blijven branden. Dit alles kan geregeld worden met een tijdklok. 's Avonds moet het licht langzaam uit gaan, met kleine lampjes is dit ook te regelen. Regel het zo, dat de vogels rustig op stok kunnen gaan zitten. Een nat, zwaar vochtig verblijf vragen de vogels ook niet, zo'n 60% tot 70% vochtigheidsgraad is prima. De vochtigheid komt vanzelf wel als u de vele planten, waarmee dit vogelparadijsje wordt angekleed water geeft en afsproeit.

Vele planten en bloemen moeten in dit verblijf geplaatst worden, het geeft niet welke, als er maar fel gekleurde bloemen bij zijn. Cactussen e.d. raad ik echter af.

Als zitstokjes moeten levende dunne takjes worden aangebracht, die echter gemakkelijk vervangen kunnen worden.

kolibries baden heel graag, daarom zijn slatte ondiepe schalen zeer geschikt voor deze vogels. Ook een ondiep fonteinje is heel leuk, de vogels vliegen graag door de opspuitende waterstralen heen, soms vliegen zij als zwaluwen vlak langs het wateroppervlak om zich sat te maken. Tussen de planten kunnen te drinkbuisjes opgehangen worden, echter wel zo dat de vogels er vliegend bij kunnen. Sommige buisjes moeten bij akjes gehangen worden, zodat ook de wakkere vogels gemakkelijk bij hun roedsel kunnen komen.

Ok de potten met fruitvliegjes kunnen ussen de beplanting geplaatst worden, maakt een klein stukje open van het nylon op de pot en de fruitvliegjes vliegen dan hun weg door de voliëre. Ik had het nog niet vermeld maar kolibries kunnen zelden in ons klimaat buiten leven, alleen bij een hete zomer zouden zij in een buitenvoliëre kunnen vertoeven. Ok daarom worden kolibries vaak in grote vitrines gehouden, de minimale

maat voor een paartje kolibries is ongeveer: 2 m. lengte, 0,50 m. breedte, 1,50 m. hoogte. De bovenzijde van de vitrine moet van zacht materiaal gemaakt worden, kolibries willen nog wel eens naar boven vliegen en met hard materiaal is dit niet zo gezond voor hun kopjes. De inrichting van de vitrine komt op hetzelfde neer als bij de voliëre, als grondbedekking kan in voliëre en vitrine het beste katiebakstrooisel gebruikt worden. Een vitrine moet echter niet te diep worden gemaakt, kolibries vliegen veel in de lengte, bij een smalle vitrine vliegen de vogels minder snel tegen de glazen voorkant. Ik raad wel aan de zijkanten van de vitrine op te houden met gewoon vierkant voliëregas van 1 x 1 cm., dit kan geplastificeerd of geverfd zijn. Eventueel kan u de **buitenkant** afdekken met horreagaas zodat de vliegjes niet door het hele huis gaan vliegen. Echter nooit aan de binnenkant het horreagaas vast maken, want de vogels blijven gemakkelijk met hun nageltjes aan dit gaas vastzitten, met alle narigheden van dien.

Naast de voliëre of vitrine, gebruiken we natuurlijk ook nog de quarantainekooi, hiervan kunnen de afmetingen voor een vogel zijn: 1,50 x 0,50 x 0,50 m. Ook hier is weer de bovenzijde van zacht materiaal gemaakt, de zijkanten van gaas en horreagaas, zoals bij de vitrine. De zitstokken moeten goed verwisselbaar zijn. Ook de planten in deze kooi moeten af en toe te verwisselen zijn. De temperatuur mag ook in deze kooi niet te heet zijn, eventueel maakt u hierin een verwarmingslamp met thermostaat zodat u de temperatuur kan regelen. Pas wel op, de vogel mag niet tegen de lamp kunnen vliegen. De temperatuur mag nooit hoger dan 25 gr.C. worden en niet lager dan 15 gr.C. Als grondbedekking in de quarantainekooi gebruiken we krantenpapier of keukenrolpapier. Let op dat de vochtigheidsgraad niet te hoog wordt, dit gaat snel in een kleiner verblijf. Plaats dan planten die niet te veel vocht nodig hebben. In deze kooi moeten de drinkbuisjes bij de zitstokjes, maar ook bij de grond geplaatst worden, vooral als er zwakkere exemplaren in gehuisvest zijn.

KALENDER 1984

De Groefsnaveltoekan

In de geslachtsnaam van deze toekan is een foutje geslopen. Dit moet namelijk *Ramphastos* zijn. Grzimek noemt deze vogel 'gele toekan', maar waar dat op is gebaseerd is mij een raadsel, want het dier is vrijwel helemaal zwart. Deze toekans leven in troepjes in de hoogste kruinen van de oerwouden van tropisch Zuid-Amerika: de Guyana's, oostelijk Venezuela en noordelijk Brazilië. Men onderscheidt vier ondersoorten en één ervan is de bekende Arieltoekan, die nauwelijks te onderscheiden is van de hier afgebeelde. De snavel van de toekans is werkelijk enorm en lange tijd is er gediscussieerd over de functie van dit lichaamsdeel. Men vermoedt thans dat hij in geen geval dient als verdedigingswapen, maar om vruchten van dunne uiteinden van takken te pakken. Hiervoor zou echter ook een lange slanke snavel kunnen dienen. Waarschijnlijk speelt de snavel een rol bij de paarvorming en ook bij het leven in troepverband.

Toekans nestelen in holle bomen en een holte wordt niet zelden jaren achtereen gebruikt. De 2 - 4 witte eieren komen op een laag houtmoolm of uitgebraakte pitten te liggen. Het mannetje en vrouwtje broeden beurtelings, maar lossen elkaar vaak al binnen het uur af. De pas geboren jongen zijn kaal en hebben dikke hoornige eeltplekken aan de hielen om verwondingen aan die lichaamsdelen te voorkomen. Het duurt 3 weken voor de ogen van de jongen opengaan en ook de veren groeien erg langzaam. Het kroost blijft dan ook wel een week of 7-8 in het nest! Deze toekans worden ongeveer 35 cm lang. Vaak worden toekans het slachtoffer van roofvogels, maar dat zijn niet hun enige vijanden. De indianen hebben het op de bonte veren gemunt, die zij benutten als versiersel. Ook halen ze veel jongen uit de nesten, maken ze tam en laten ze dan in hun dorpen vrij rondvliegen.

Meindert de Jong

Kleur Frisé

door J.C. van Essen

De kleur frisé stamt uit de jaren '30 en wordt terecht beschouwd als een afgeleid ras of ondersoort van de Parijse frisé, omdat zijn karakteristieke eigenschappen niet wezenlijk verschillen van dat ras. Verder weet men heel goed dat de beste kleur frisé's regelmatig gekruist worden met de Parijse frisé en wel met een tweevoudig oogmerk:
a- Verbetering van het type.
b- Bloedverversing.

Niettemin verklaren vele kwekers weer af te zien van een dergelijke kruising, teneinde de genetische band van de Parijse frisé, die al vast ligt door tientallen jaren van strenge selectie, geen geweld aan te doen.

Verder heeft men het probleem moeten onderzoeken met betrekking tot de eventuele opheffing van dit ras of 'ondersoort', dit omdat menige kweker er al in is geslaagd een kleur frisé te kweken met eigenschappen als van de beste Parijse frisé.

De meerderheid van de talloze gevraagde kwekers heeft zich uitgesproken v or instandhouding van de genoemde soort.

Kort samengevat waren de meest gehoorde argumenten de volgende:

a- Dit 'ras', ondersoort moet in stand worden gehouden vanwege haar 'krachtreserve' die ingezet kan worden als bepaalde takken van de Parijse frisé dit vereist.

b- De mogelijkheid van het tot stand brengen van nieuwe kleuren.

c- Voor de beginnende kweker kan de kleur frisé een springplank vormen naar de Parijse frisé.

d- Niets verhindert dat de beste kleur frisé wordt tentoongesteld als Parijse frisé en als zodanig wordt gekeurd.

De beschikbare waarderingspunten van de diverse onderdelen verschillen alleen in de rubriek 'kleur' met die van de Parijse frisé. Tegenwoordig zijn de erkende kleuren wit, oranje-rood en gepigmenteerd. Maar het is te hopen dat in de toekomst ook andere kleuren erkend zullen worden.

Samenvatting van de belangrijkste eigenschappen:

1-Postuur

Minimale lengte 18 cm. Alle onderdelen in perfecte proporties.

2-Houding

Hoofd, romp en staart in  en lijn. Houding 50  t.o.v. de horizontale lijn.

3-Bevedering

Zijdeachtig, erg dik, volumineus, aansluitend.

4-Kleur

Eén kleurig; wit, oranje-rood en gepigmenteerd.

5-Dekveren

Goed verdeelde schouders, symmetrisch en zeer volumineus (dik en breed). Gewaardeerd worden schouders in 'roosvorm', vol bouquet.

6-Borstbevedering

Vol, symmetrisch, maximaal ontwikkeld, lang. Gelijkverlopend op borst en buik.

7-Vinnen

Zeer volumineus (dik en flink uitgezet), goed van houding, symmetrisch, hoog terugbuigend tot waar de schouders ophouden.

8-Kop en hals

Flinke kop met maximale frisé. Omstreken door een ononderbroken collere (kraag) of boord.

9-Vleugels

Regelmatig, compleet met slagpenner. Normaal gegroeid en aansluitend aan het lichaam. Niet afzakkend of gekruist.

10-Benen, pootjes

Benen strak en regelmatig met een goede bevedering. Tenen regelmatig gekruld.

11-Staart

Recht, homogeen, compleet, robuust. Haneveren, lang en goed verdeeld. Onderstaart, goed ontwikkeld en bij elkaar gehouden.

12-Algemene indruk

Levenslustig en rein.

Kommentaar op de standaardonderdelen:

De vereiste minimum lengte is 18 cm maar deze lengte wordt overschreden. De houding is gelijk aan die van de Parijse frisé, maar de fout dat de staart niet in  en lijn is met de rest van het lichaam dus afgezak, zal streng worden gestraft. Bij de Parijse frisé kan een 'afgezakke staart' voorkomen, daar voor die vogel maximale grootte vereist is.

De bevedering is het belangrijkste onderdeel, omdat dit naast de kwaliteit ook de kleur omvat. De keurmeester zal dat onderdeel bevedering zeer streng moeten beoordelen. Ook gezien het feit dat deze 'ondersoort' een 'reserve' moet vertegenwoordigen, waaruit de Parijse frisé kan putten om zondig het verenpakket te corrigeren, wat bij de meesten dikwijls te fijn is en te veel 'afzak'.

De Kleur

Wit

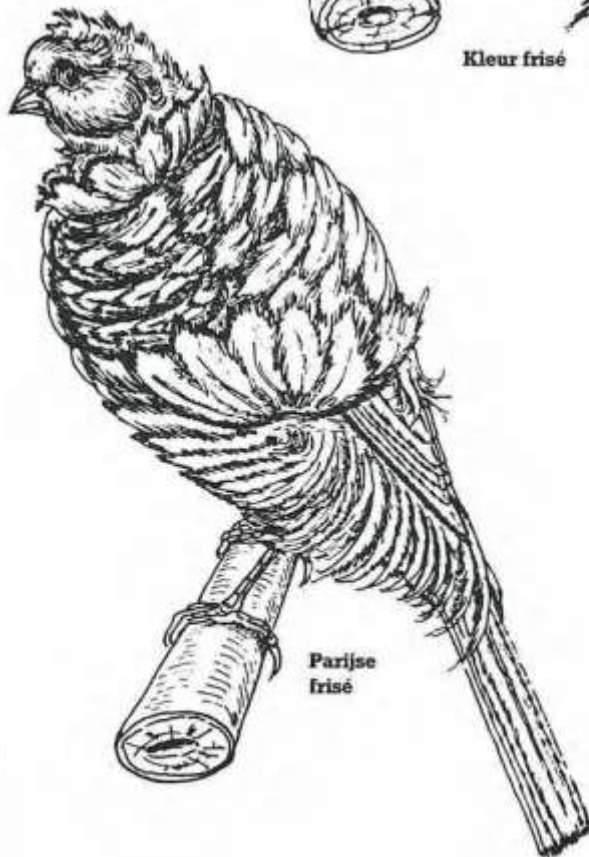
Bij de witte vogels is een lichte aanslag aan de vleugelpennen onvermijdelijk. Dit in verband met de dominant-faktor. Is de aanslag groot, dan zal dit toch al een verstoring van het totaal beeld van de vogel moeten worden gezien, in verband met de gevraagde egale kleur, zal dan ook bestraft dienen te worden. Ook kleurnuances in de andere delen van het lichaam zullen bestraft moeten worden.

Padovan

Kleur frisé

Parijse frisé

Oranje-rood

Bij de oranje-rode vogels moet de kleur stralend en gelijk verdeeld zijn. Men houdt er rekening mee dat de onderbevedering of het dons lichter van kleur is. Daarom moet bij een niet glad zittend verenpak kleine kleurnuances niet als een fout worden beschouwd.

Een eventuele verdienking van kunstmatige kleuring zal, zolang niet aangetoond (bewezen), niet gestraft worden.

Gepigmenteerd

Bij de gepigmenteerde is zelfs de geringste onderbreking in het pigment een fout. Ook de hoordelen moeten gepigmenteerd zijn.

Een heldere nuance van de buik en/of van andere delen zal als een fout beschouwd moeten worden.

Bekijk de totale verschijningsvorm en vergelijk de lichte en de donkere delen, deze moeten harmonieus verlopen. Hierbij is de eerste indruk bijzonder belangrijk omdat bepaalde soorten van nuances in het voordeel zijn doordat ze een aangename zachte tint kunnen geven.

De frisé van kap en hals zal des te meer gewaardeerd worden als het een Parijse frisé benadert, maar de keurmeester zal hier niet te veel kunnen vragen. De andere eigenschappen zijn gelijk aan die van de Parijse frisé, met uitzondering van de afmetingen die iets kleiner zijn.

Vergelijking tussen de kleur frisé en de Padovan gladkop

Men hoort dikwijls dat tussen deze twee soorten geen uitgesproken verschillen bestaan. Zelfs wordt gezegd dat het hier één ras betreft met twee variëteiten, één met een gladkop genaamd "Milanese" en één met een gefriseerde kop genaamd Padovan.

We zullen ons niet bezig houden met de waarde der vele redenen die deze situatie hebben doen ontstaan, het lijkt beter de meest in het oog lopende verschillen tussen de kanaries te beschrijven.

Een kleur frisé zal des te hoger worden gewaardeerd als hij meer lijkt op een Parijse frisé.

Hij kan in elk geval op tentoonstellingen als zodanig worden ingeschreven zonder beperkingen.

Een Padovan zal des te hoger worden gewaardeerd als hij lijkt op zichzelf (het originele soort) net hoeveel de standaard vereist.

Geslaagde kweek met geelpoot suikervogel

door G. Berclou België Foto C. Scholtz

Reeds verschillende jaren behoren deze vogels tot mijn liefhebberij. Mijn voorkeur is steeds gegaan naar tropische vogels, waarvan ik dan nog eens de moeilijkste koos: de vruchten en insectenetende, o.a. tangara's; honingvogels, spinnenjagers, kolibries. Ik bezit een goed beplante volièrre van 4 m lengte en 3,50 m breedte en 1,80 m hoogte, ze is gebouwd van hout en glas. de beplanting bestaat uit kamerplanten en in de winterperiode wordt deze verwarmd.

Het paartje geelpoot suikervogels is reeds 5 jaar in mijn collectie. Volgens enkele gegevens die ik heb verzameld komt de geelpoot suikervogel voor in TRINIDAD, GUYANA, VENEZUELA, COLUMBIA, door OOST en WEST ECUADOR tot ZUID OOST PERU, BRAZILJAANS AMEZONE gebied en NOORD BOLIVIA. Als biotoop: bosland lage groei en koffieplantages, in boomtoppen zoeken ze naarstig naar kleine insecten nectar en vruchten.

De pop bouwt een iel hangnest bebroedt de 2 eieren 12 à 13 dagen. De jongen worden alleen door de pop gevoerd en vliegen na ca. 14 dagen uit.

Vanaf eind december '82 zag ik dat de pop geelpoot ronddroeg met nestmateriaal en de man volgde haar steeds, maar van nestbouw kwam er voorlopig nog niets terecht. Tot er toch een verrassing kwam het was eind februari '83. In een cilindervormig draadkorfje door mij gemaakt en opgehangen in een hoek tegen het plafond, had ze een mooi nestje gebouwd, ze had alleen cocosvezel gebruikt. Het popje had het nestje alleen gemaakt, het mannetje hield wel steeds de wacht rond het nest. Op 1 maart legde het popje haar eerste eitje waarop s'anderendaags het tweede volgde.

Het eitje heeft dezelfde grootte als het eitje van een kanarievogel, is vuilwit van kleur en helemaal met roodbruine vlekjes getekend. Het popje broedde voorbeeldig en na 12 dagen kipte het eerste jong, het andere eitje was onbevrucht. De jonge geelpoot is zwart van huidskleur en heeft verder veel zwarte dons, de bek is kort en breed, gelijk jonge meesjes. Ze kreeg een grote keuze aan voeding: zowel fruit als insecten. Maar daar keek ze niet naar om, ze voerde alleen levende spinnen en geweeke cake zo ongeveer 60 tot 70 stuks spinnen per dag. Het was een heel karwei voor mij om al die spinnen te verzamelen,

maar dank zij de hulp van vrouw en familie alsook vrienden konden we een goede voorraad aanleggen. De jonge geelpoot groeide voorbeeldig op zodat ik te laat was met ringen. Op de 4e dag had ik hem geringd met een 2,3 mm ring. Maar door die ring kwam er een teleurstelling de pop had de jongen uit het nest geworpen, waarschijnlijk door dat vreemde voorwerp.

Op 28 maart had ze weeral een mooi nestje klaargemaakt en haar eerste eitje gelegd. Op zaterdag 9 april hadden we weer een jonge geelpoot en het tweede eitje was weer onbevrucht. Alles was weerom hetzelfde als voorgaande, nu had ik wel nog een dagje langer gewacht met ringen omdat ik vond dat dit jong kleiner was als de vorige. Maar het had me wel wat moeite gekost, ik had de

ring gecamoufleerd op raadgeving van een liefhebber, maar ook dat hielp niet. s'Anderendaags vond ik het jong dood onder het nest en dat allemaal door die ring, want zonder die ring ging het zeer vlot. Weeral niets ik had er geen hoop meer op, totdat ze op 18 april weer een nestje gemaakt had in een bloempot waarin een klimopplant stond. Op 20 april legde ze haar eerste eitje en s'anderendaags haar tweede. Na 13 dagen broeden werd de 3e jonge honingzuiger geboren en weerom was het andere eitje onbevrucht. Zo had ik voorgenomen dat ik de jonge zelf ging groot brengen vanaf de dag van het ringen. Op zaterdag 7 mei heb ik hem geringd en weggenomen van de pop. Ik had hem in de broeikas gelegd met de verwarming afgesteld op 30 graden. De jonge geelpoot werd gevoerd met kleine spinnen en wespenlarven, die wespenlarven had ik gekregen van een vriend van mij die een specialist is op het gebied van het grootbrengen van jonge vogels. Alles ging vlot. Het jong werd om het half uur gevoerd en op woensdag 11 mei had hij zijn ogen al volledig open, de eerste groene pluimpjes waren ook al zichtbaar.

Ondertussen dat ik het jong aan het grootbrengen was, was de pop reeds aan haar 4e broedsel toe. De jonge geelpoot groeide goed op want op dinsdag 17 mei kwam hij op het stokje zitten en kreeg toen al een fruitpapje te eten wat hij allemaal goed aannam. Op dinsdag 24 mei begon hij hier en daar aan te pikken, mierepoppen en fruit (peer-sinaasappel) alsook begon hij al te drinken aan de nectardrank die ik zelf maak. Zo is het me dan toch gelukt een jonge geelpoot suikervogel zelfstandig te krijgen.

Nu ik dit artikel schrijf is het een prachtig vogeltje geworden, de kleur is juist hetzelfde als de pop - groengestreepte flanken - lichtbruin aan kop-bef, rugdek iets donkerder groen. De buik is lichtgroen gestreept. De kleur van de poten is groenblauwachtig. Het eigenaardige van al was dat er altijd maar één eitje bevrucht was.

Graag had ik ook langs deze weg een oproep gedaan aan liefhebbers die een goede methode kennen voor het vangen van spinnen en waar. Want dat is een hele opgave.

Ervaringen met de kleine puntastrilde

Tekst: P. Kraan
Foto: Ton de Bruijn

Eind 1982 kwam ik in het bezit van een jong stel puntastrilden, welke nog niet op kleur waren. Ik had het geluk dat het een span bleek te zijn. Deze veel op de vuurvink gelijkende vogeltjes hebben de naam nogal agressief te zijn, maar daar was bij mij niets van te merken.

De puntastrilde die ik in het bezit heb is de nominaatvorm, hij is ± 10 cm groot en komt voor van Gambia tot de Afrikaanse Republiek en draagt de wetenschappelijke naam *Lagonosticta rufopicta*. Ze zijn veel grijzer dan de vuurvink terwijl de stippen op de borst meer op heefijzertjes lijken die zwart omzoomd zijn. Er is een ondersoort bekend, *Lagonosticta rufopicta lateritia*, welke in z'n geheel meer bruinrood van kleur is en de heefijzertjes op z'n borst talrijker zijn. Mijn kweekruimte bestaat uit 6 vluchtjes van 1,70 x 0,75 oppervlakte en 1,90 meter hoog. De achterste helft van de vloer is verwijderd en daar is een plantebak gemetseld die voorzien is van enkele coniferen en tegen de achterzijde zijn nog wat bundels groene takken aangebracht met daartussen enkele nestkorfjes. Het voorste gedeelte van de vloer is bedekt met rivierzand en flink bestrooid met grit. Het geheel is verwarmd en wordt door de thermostaat op ongeveer 17° Celsius gehouden. Voor de verlichting zorgt een Wolfs schakelklok, waardoor 's morgens het

licht in tijd van 20 minuten volledig aan gaat en 's avonds in tijd van een half uur uit, wat een geweldige rust geeft aan de vogels.

's Nachts blijven 3 kleine schemerpijtes branden. In zo'n vluchtje werden de puntjes, die inmiddels op volle kleur waren gekomen, op 27 maart samengebracht.

Als nestmateriaal gaf ik ze cocosvezel, uitgeplozen sisaltouw en wat droge grashalmen, maar daar werd nog niet naar omgekeken. Het duurde tot 10 april voor ik de man met het eerste nestmateriaal aan de gang zag. Hij was toen bezig aan een nestje in een conifeer, maar dat bleek maar een slaapnestje te zijn. Het was niet meer dan een kommetje wat nauwelijks overdekt was en het popje bemoeide zich nergens mee. Wel zaten ze er 's nachts samen op.

Op 29 april, tijdens het voeren, hoorde ik een heel vreemd snorrend geluid dat de baltsvlucht van de puntman bleek te zijn. Bij nadere controle was hij aan een ander nest begonnen, nu in een bos coniferen tegen de achterkant. Dat nest bouwden ze nu wel gezamenlijk. De man sleepte eerst lange cocosvezels aan die door het popje netjes werden gerangschikt en tot een flinke bal werden gevormd. Van binnen werd het vol gesleept met nog groene muur en grashalmpjes en verder afgewerkt met sisaltouw en hoofdzakelijk witte dons-

veertjes. Ze hielden een ruime vliegopening zonder insluipgang en het nestholletje was erg klein.

Dit stevige nestje was in tijd van 5 dagen helemaal klaar.

Op 8 mei bij het voeren om 7 uur 's morgens, zat het popje een beetje dik, helemaal niet ernstig, maar je kon wel zien dat het aan leggen toe was. Toen ik om half tien ging kijken zat het popje stevig op het nest en het mannetje was nogal luidruchtig, ik had er alle moed op. Om 1 uur 's middags nog eens gekeken en jawel het eerste ei was er, er volgden er nog 3.

Op 11 mei werd met broeden begonnen, wat ze heel trouw deden, want bij controle waren ze haast niet van het nest te krijgen en zo gauw als ik de deur achter me dicht deed zaten ze ook weer gelijk op het nest. Dat komt ook omdat ik elke dag alle nesten controleer, of er eieren in liggen of niet, zodat, als je echt controle moet toepassen of de jongen moet ringen ze dat al heel gewoon vinden.

Op 17 mei had ik de eieren weer gecontroleerd en er bleken er twee bevrucht te zijn, niet veel, maar alle begin is moeilijk zullen we maar denken.

's Morgens 25 mei lag er een halve eerdop op de grond dus mocht je zeggen dat het allemaal goed ging.

Op 26 mei had ik het nest nog eens ge-

controleerd en daar lagen de twee jonge puntastrides. Ze waren heel donker van kleur en maar weinig rosig dons met heel felle lichtgevendende snavelhoeken. Ik was er echt blij mee, want bij mijn weten waren het de eerste in Nederland. Nu proberen ze groot te krijgen. Als voer verstrekte ik ze een goed tropisch zaadmengsel; zuivere senegalgiest en onkruidzaad en voor opfok van de jongen kregen ze fruitvliegen die ik bij zwermen kweek, maar ze zijn helemaal verzot op de fruitvliegmaden. Verder scheidte ik watervlooiën (*Dafnia's*) en plukte ik veel straatjesgras (*Poa annua*) wat ze vooral de eerste dag of 5 veel namen. Verder kregen ze miereneieren die ik op een bakje universeelvoer strooide zodat ze daar ook gelijk wat van opnamen en kregen ze volop buffalo wormen, maar die werden de eerste dagen niet gegeten.

Zo hoopte ik het goed te doen voor de beestjes, wat ook wel bleek te kloppen, want op 1 juni moest ik ze nodig ringen, wat nog net lukte met 2,3 mm.

Op 11 juni vlogen ze uit. Op dat moment zijn het grijsrode vogeltjes met hele korte staartjes, maar wel volledig in de veren. Richtinggevoel hebben ze dan nog weinig, ze "knallen" als raketten tegen het gaas als je binnenkomt. 's Nachts

kruijen ze weer op het nest terug. Na een paar dagen worden ze een stuk rustiger en blijven ze gezellig naast elkaar zitten, maar houden je wel angstvallig in de gaten en als je te kort bij komt verdwijnen ze gelijk naar de bodem achter de coniferen. Ze werden door beide ouders goed gevoerd, hoewel het mannetje wel het grootste deel voor zijn rekening nam. Toen ze een dag of 8 uitvlogen begonnen ze zelf te eten. Eerst aan het trosgierst, wat ook in ruime mate verstrekt werd, maar al gauw waren ze ook op de zaadbak te vinden en hoorde je ze niet zoveel meer om voer bedelen.

Op 22 juni waren de ouders weer begonnen aan het nieuwe nest waar ze het weer knap druk mee hadden. Dit nest werd gebouwd vlak boven het eerste en was nu in een paar dagen klaar.

Op 25 juni waren de jongen zelfstandig en heb ik ze dus uitgevangen. Dat werd tijd ook, want op 27 juni lag het eerste ei alweer in het nest. Het werd weer een legsel van vier die nu ook alle vier bevrucht bleken te zijn.

30 juni werd met de broed begonnen en op 13 juli kwamen alle vier de eieren uit. Op 20 juli werden ze geringd met 2,3 mm en op 31 juli verlieten ze het nest en 14 dagen later zijn die ook uitgevangen, want de puntjes waren alwéér met nes-

telen begonnen, maar nu in een nestkorfje. Van enige agressiviteit, waar in het begin van dit verhaal sprake van is, is bij mijn jonge vogels helemaal niets te bespeuren. Ze vliegen in een vlucht samen met jonge abbesijase astrildes, jonge dufresne astrildes en dybowskie astrildes en die verdragen elkaar prima. Het is zelfs zo als je er verschillende uit de groep hebt gehaald om ze naar een T.T. te brengen, je ze na afloop weer gerust in de groep terug kan brengen. Ze knikken en buigen eens naar elkaar en gaan dan weer lekker tegen elkaar aan zitten. Dat hoeft je bij de meeste amaranten niet te proberen, want dan gebeuren er zeker ongelukken.

Al met al een lief vogeltje om mee te kweken en eigenlijk weinig moeilijker dan z'n broertje de vuurvink.

Naschrift redactie: Ook van de heer Jac. H. Kraan ontvingen we gegevens over de kweek met de Puntastriden.

In grote lijnen liepen zijn ervaringen parallel met die van de schrijver van dit artikel. Zowel Jac. H. als P. Kraan zonden de eerste eigen kweek exemplaren in op Vogel '84 in Breda en ontvingen daar terecht de NBvV-Oorkonde voor.

- SPIRIT voeders zijn samengesteld uit de beste zaden.
- SPIRIT voeders bevatten alle noodzakelijke bestanddelen om uw vogels in goede konditie te houden.
- SPIRIT voeders zijn bovendien aantrekkelijk in prijs.

SPIRIT
top kwaliteit voor top prestaties

Voor inlichtingen: De Korenmolen
Etten Leur b.v. - telefoon 01608-1 22 19

SPIRIT

HET VOER WAAR MEER PIT IN ZIT

404

INSECTICIDE

Doodt feilloos alle insecten in huizen, hokken, kooien, manden, enz.

Bij toepassing volgens gebruiksaanwijzing veilig voor hogere dieren, zoals vogels, en mensen.

In flessen van 200 ml., ½ liter, 1 liter.
Blikken van 5 en 10 liter.
Spuitsbussen van 12 oz. en 18 oz.

NIEUW

404

Nestbuitjes

ter bescherming van jongen en poppen.
AFDOENDE GOEDKOOP PRACTISCH

W. ROUPPE VAN DER VOORT

Populierstraat 121-123 - 2565 MK Den Haag - Tel. 070-60 23 84

Zebravinken in 50 kleurslagen

De NZC 15 jaar I

Dat er in de 15 jaar dat de Nederlandse Zebravinken Club (NZC) bestaat bij de zebravinken veel, heel veel is veranderd moge blijken uit de enorme diversiteit aan kleurslagen die wij nu kennen in vergelijking met het aantal kleurslagen dat toen te zien was.

De ontwikkeling van de zebravinken tot waardige tentoonstellingsvogels is pas goed op gang gekomen na het verschijnen van het beroemde boek "Handleiding voor de zebravinkenkweker" van ons aller W. Beckmann.

Dit boek, dat ook heden ten dage nog zijn waarde bewijst als handleiding, is voor veel kwekers die ook wat zebravinken hadden, de aanleiding geweest om de zebravinkenkweek wat serieuser aan te gaan pakken.

Op de eerste plaats heeft dit er toe geleid dat het formaat en het postuur van onze zebravinken bijzonder is verbeterd, maar ook de gerichte kleurkweek kwam op gang. Was het in de zestiger jaren nog zo dat op de tentoonstellingen de zebravinken er duidelijk bij hingen en dikwijls zelfs met de "poedelprijs" werden opgescheept.

Tegenwoordig is het beslist geen uitzondering meer wanneer een zebravink wordt uitgeroepen tot mooiste "troop".

Tien jaar geleden, op de Bonds-TT te Rotterdam werden nog van de ingezonden zebravinken 12% gewaardeerd met 84 of minder punten. Slechts 30% van de ingezonden zebravinken haalde 88 punten of meer.

In 1983 te Breda, tijdens de Bondshow was het duidelijk anders, slechts 1% kwam niet boven de 84 punten uit en dat betroffen nog voornamelijk nieuwe kleurslagen. De helft van de zebravinken haalde 88 punten of meer. Dit is duidelijk een bewijs dat de kwaliteit van de zebravinken de laatste jaren met sprongen is vooruitgegaan. Dat er slechts 1% onder de 84 is geëindigd, moge ook

pleiten voor het inzicht dat de kwekers gekregen hebben over wat ze wel en wat ze niet moeten insturen.

Maar niet alleen de kwaliteit is zo enorm verbeterd, het aantal kleurslagen dat wij nu kennen is ruim 50. Hiervan worden er door de NBvV 46 gevraagd als TT-vogel. In deze artikelenreeks zullen nagenoeg al deze kleurslagen met een kleuraafbeelding worden opgenomen. Aan die liefhebbers die dit niet kunnen afwachten, wordt tegemoet gekomen met 4 pagina's kleuraafbeeldingen van zebravinken. In dit nummer treft u de eerste 2 pagina's aan.

De afgebeelde vogels zijn:

1. Normaal grijze man. Ideaal wordt een spierwit onderlijf geacht. Grijze mannen kunnen soms inderdaad wel eens een nagenoeg wit onderlijf hebben. Bij de poppen (13) is het nagenoeg uitgesloten dat ze een wit onderlijf hebben, in de standaard is daar rekening mee gehouden.

2. Normaal bruine man. De getekende vogel zou nog wat donkerder van kleur moeten zijn, het onderlijf is goed van kleur.

3. Grijze bleekrug man, de wangvlek en de flanktekening moeten zo donker mogelijk van kleur zijn.

4. Bruine bleekrug man, jaren afgewezen als een miskleur. De bruine bleekrug hoort echter gewoon in het rijtje van erkende kleurslagen.

5. De zwartmasker man zoals hier afgebeeld is van prima kwaliteit.

6. Witborst grijze man, die door veel liefhebbers nog grijsvleugel wordt genoemd.

7. Grijsbonte man, een moeilijke TT-vogel.

8. Zwartborst grijze man, een kleurslag in opkomst.

9. Pastel grijze man, die door velen nogwel dominant zilver zal worden genoemd.

10. Isabel man, een erg moeilijke TT-vogel omdat het rugdek moeilijk aan de standaard voldoet.

11. Grijswang man. Op deze tekening duidelijk het ideaalbeeld. Het dek moet nagenoeg wit zijn en de wangvlekken moeten volledig grijs zijn.

12. Bruinwang pop, een foute benaming is loodwang.

14. Bruine bleekrug pop.

15. Witborst bruine pop die, zoals hier afgebeeld, prima van kleur.

16. Pastel bruine pop, die tot voor kort dominant crème werd genoemd.

17. Zwartborst zwartmasker pop, een kleurslag die wij nog maar weinig zien.

18. Zwartborst bruine pop.

19. Oranjeborst grijze man, die nog volop ontplooid moet worden.

20. Oranjeborst bruine pop, die soms wat lijkt op de zwartborst pop.

21. Oranjeborst phaeo man, een kleurslag die binnen niet al te lange tijd zeer populair zal zijn.

22. Phaeo man, een naam (feo) waar veel liefhebbers wat problemen mee hebben.

23. Phaeo pop, volgens de standaard mag de pop geen wangvlek laten zien, helaas hebben wel veel poppen lichtoranje wangvlekken.

24. Roodflank man type II, een combinatie van isabel en witborst.

25. Grijs getekende witkop, eigenlijk een gewone bonte, maar dan wel een met een vast bontpatroon. Het bijzondere van deze vogel is de gele snavel.

Tekst: Hans Klören

Tekeningen uit boek Zebravinken

1) normaal grijs, 2) normaal bruin, 3) grijze bleekrug, 4) bruine bleekrug, 5) zwartmasker, 6) witborst grijs, 7) grijsbont, 8) zwartborst grijs, 9) pastel grijs, 10) isabel, 11) grijswang, 12) bruinwang, 13) normaal grijs

De

osel

14) bruine bleekrug, 15) witborst bruin, 16) pastel bruin, 17)zwartborst zwartmasker, 18)zwartborst bruin, 19) oranjeborst grijs, 20) oranjeborst bruin, 21) oranjeborst phaeo, 22) phaeo, 23) phaeo, 24) roodflank type 2, 25) getekende witkop, geelsnavel

use!

De

Het kweken met Europese Wildzangvogels

Bloedluizen en Vitaminen

Zoals u uit het bovenstaande kunt opmaken, wil ik vandaag twee onderwerpen onder uw aandacht brengen, die naar mijn mening door vele vogelliefhebbers verwaarloosd - of niet voldoende serieus genomen worden.

Als eerste zullen we onze aandacht richten op de grootste vijand van alle vogels, namelijk de bloedluis. Nu kunt u wel denken: "ach, daar heb ik al vaker wat over gelezen". Dat geloof ik best, dan wil ik de zoveelste zijn, die u weer eens met de neus op de feiten drukt, om steeds op uw hoede te zijn voor deze gevreesde parasieten. Al is uw vogelverblijf nog zo proper, al zijn uw kweekkooien naadloos gelijmd, dan nog kunt u er niet zeker van zijn, dat de bloedluis bij uw vogels niet zal voorkomen. Overdag houden zij zich schuil op alle mogelijke plaatsen die hun beschutting bieden tegen licht en hun belagers. Dat kan

zijn in een veilige naad tussen het hout of in zo klein mogelijke spleten in eender welk materiaal. Maar bij gebrek daaraan, is een thermometer, een zandlade, een opening tussen de kooien, de klemmetjes waarmee de voorfronten aan de kooien bevestigd zijn, tussen de scharnertjes en sloten van de deurtjes, de drinkfles of de drinkballon, kortom, alles wat maar kans op beschutting biedt, daar kunt u ze aantreffen.

Hun moordende taak, het zich verzadigen met het bloed van onze gevederde vrienden, verrichten ze bij voorkeur des nachts. Als u en ik van onze nachtrust genieten, dan zijn onze vogels in gevaar.

Nu zijn er nog mensen die beweren dat vogels die luizen hebben, niet gezond zijn. Terwijl anderen juist het tegenovergestelde verkondigen, dus een gezonde vogel zou luis moeten hebben.

Waar deze bakerpraatjes vandaan komen weet ik niet. Wat ik wel weet is, dat ieder die bloedluizen bij zijn vogels heeft, deze zo snel mogelijk moet uitroeien. Te vuur en te zwaard bestrijden, is een oud gezegde, maar pas op dat u niet te rigoreus te werk gaat. Informeer eerst even bij ter zake deskundigen (bijvoorbeeld een dierenarts) welke middelen u mag gebruiken, alvorens u ten strijde trekt. Er is van alles in de handel. U kunt kiezen tussen poeder, vloeistof en spray. Maar lees alvorens u een middel gebruikt, eerst goed de gebruiksaanwijzing, anders zou het wel eens kunnen gebeuren dat u achteraf tot de konklusie komt, dat het middel erger was dan de kwaal. De meeste bestrijdingsmiddelen bevatten pyrethrinen en piperonylbutoxide. Deze namen zeggen u waarschijnlijk niets, maar ik kan u verzekeren dat dit gevaarlijke troep is.

GEZA SEPT

Een oud en beproefd middel voor de gezonde en zieke vogel.

in flessen van 50 ml
100 ml
200 ml
halve liter en liter

ook een goedkoop middel, dat eenvoudig toegepast kan worden: enige druppels aan het drinkwater toevoegen is voldoende.

Bij de Dibevo vakhandel

Populierstraat 121-123 - Den Haag
Tel. 070-60 23 84

**W. ROUPPE
VAN DER VOORT**

ORNI-MONDO

Frans Beirenslaan 125
2210 Borsbeek (bij Deurne-Antwerpen) België
Telefoon vanuit Nederland: 09.32.33.22.39.39

- Altijd in voorraad grote variëteit tropische vogels w.o. bijzondere astrildes, diverse Afrikaanse- en Zuid-Amerikaanse sijen, tangara's, toekans, toerako's, enz. enz.
- Zeer grote collectie benodigdheden zoals zaadzifters, ziekenkooien, schakelklokken, nestkastjes, boeken, enz. enz.
- Bovendien zijn wij enorm gesorteerd in de meest fraaie sportprijzen zoals bekens, zuilen, medailles, rosettes met uw eigen tekst bedrukt schildje en in de kleuren naar keuze. Prachtig materiaal tegen interessante prijzen. Vraag onze prijslijsten.
- Orni-Red een uitstekend beta-carothene voor al uw roodfactorige vogels.

ORNI-MONDO KOOPT OOK UW KANARIES, AUSTRALISCHE PRACHTVINKEN, ZEBRAVINKEN, GRASPARKIETEN EN AUSTRALISCHE PARKIETEN

Neem gerust contact met ons op

Ze zijn weliswaar doelmatig om de luizen te doden, maar zijn tevens giftig als ze door tere wezens (nestjongen) worden ingeademd. Ga dus uiterst omzichtig te werk en bescherm de jonge vogels die nog in het nest liggen. **Als** uw vogelverblijf dan luisvrij is, moet u de handeling enkele weken later nog eens herhalen, want dan zijn de luizen eitjes uitgekomen en komen weer verse legerscharen luizen uw vogelbestand bedreigen. U moet dus steeds waakzaam blijven.

Insectendodende verf is ook in de handel te koop. Zelf heb ik daar geen ervaring mee en kan derhalve dus geen uitspraak doen. Wel heb ik een voorbeeld met een ander produkt voor u. Een kweker hier uit de buurt kocht jaren geleden rooktabletten die absoluut 100% werkzaam en ongevaarlijk voor de vogels zouden zijn. Nou hij heeft het geweten. Hij hield praktisch geen veer meer over, zo gevaarlijk was dat spul.

Maar wat kunnen we dan wel gebruiken, zult u zich afvragen. De laatste jaren kom je hoe langer hoe meer kwekers tegen die strips gebruiken ter bestrijding van de luizen en daar zeer tevreden over zijn. Het merk is niet zo belangrijk, daar de prijs en de werkzaamheid weinig uiteen lopen. Zelf ben ik nog een beetje huiverig om deze strips te gebruiken, maar bij verschillende gerenomeerde kwekers in ons land, heb ik deze strips in hun vogelverblijven aangetroffen. Het gebruik ervan is eenvoudig, al wil ik ten overvloede opmerken, dat de strip in de buitenlucht geen resultaat oplevert. U kunt als volgt te werk gaan. Bereken hoe groot, dus hoeveel kubieke meter uw vogelverblijf is en koop dan een strip die volgens de gebruiksaanwijzing net niet voldoende is. Daardoor voorkomt u overdosering. Breng dan de strip op een zodanige plaats aan, dat noch de vogels of uw kinderen erbij kunnen. Een nieuwe verse strip hangt u liefst enkele dagen buiten, voor al eer deze in het vogelverblijf te plaatsen, zeker als er jonge vogels zijn. Het lijkt me overigens zonder meer raadzaam, om de strip maar enkele uren per dag of bijvoorbeeld één of twee nachten per week in het vogelverblijf te plaatsen en overdag de zaak goed te luchten.

Vogelliefhebbers die mijn Dia-lezing hebben gezien, weten dat ik geen voorstander ben van bestrijdingsmiddelen. Maar toch meen ik te moeten stellen, dat een zeer verstandig gebruik hiervan ten aanzien van de bloedluis, voor onze vogels helaas nog het enige middel is om van deze gevreesde parasieten verlost of gevrijwaard te blijven. Hygiëne, goe-

de verzorging en voorzorgsmaatregelen moeten er voor zorgen, dat er geen slachtoffers meer hoeven te vallen aan de luizenplaag. Daarom, blijf op uw hoede.

Nu ik het toch over de verzorging van de vogels heb, wil ik daar nog even over doorgaan. We hebben zojuist gezien dat in ons vogelbestand slachtoffers kunnen vallen door de bloedluis. Maar hoeveel vogels gaan er dood bij de liefhebbers, waarvan men de oorzaak niet kent. Jammer, zegt de kweker en de vogel verdwijnt in de vuilniszak. Okéé, maar daar is het probleem niet mee opgelost. Het is bekend dat het niet gemakkelijk is om de doodsoorzaak van een vogel vast te stellen, zeker niet door ons leken. Daar hebben we de dierenarts voor nodig, die de dode vogel kan ontleiden. De meeste vogelliefhebbers en ook ondergetekende, wagen zich daar niet aan.

door Wiel Höppener.

In veel gevallen is de dood te wijten aan een verkeerde voeding. Roep nu niet direct dat dit bij u niet het geval is, want **wij allemaal** geven onze vogels vitaminen van dit en mineralen en calorieën van dat. Kortom van alles wat het vogelbuikje maar begeert. Wij menen het immers zo goed. En daar zit em nu juist de fout. We geven onze vogels van het goede te veel en vaak van het noodzakelijke te weinig.

Neem nou als voorbeeld de mens. Tegenwoordig hoort men meer over doodsoorzaken spreken die te wijten zijn aan overvoeding en verkeerde voeding, dan over ondervoeding en andere oorzaken. Dat is nu eenmaal een verschijnsel van onze overconsumptie-maatschappij. Er wordt de mens tegenwoordig zoveel aangeboden en voorgeschoteld, het een nog smakelijker als het andere, dat hij zichzelf ten onder eet en drinkt. De mens consumeert te veel en dit gaat ten koste van zijn gezondheid. Het gevolg hiervan is, dozen vol medicijnen en als ook dit niet meer helpt, dan kan hij zijn verder leven onder een vaak streng diët doorbrengen. Met onze vogels doen we eigenlijk precies hetzelfde. Men begint met een druppeltje vitamine uit het ene flesje en een paar druppeltjes uit het andere flesje. Alles tot u dienst, **als** het maar bij die enkele druppeltjes blijft. **Maar** ons zelf kennende, weten wij dat die paar

druppeltjes al gauw vermenigvuldigd worden en dan begint de ellende. In het begin is nog alles in orde. De vogel is in goede conditie en verteerd alles goed. Maar langzaam aan komt boontje om zijn loontje en eist de overdosis haar tol. Het bloed wordt niet meer voldoende gezuiverd, omdat het zo belangrijke orgaan – de lever – de overvloed aan calorieën niet meer voldoende en tijdig kan verwerken. De vogel die eerst gezond en fit was, begint te treuren. De liefhebber die dit ziet, maakt zich zorgen en stapt recht op het medicijnkastje af. Weer wordt de vogel een aantal vitaminen en antibiotica toegedient, want dit kan nooit kwaad denkt de onwetende liefhebber en binnen de kortste keren verhuisd weer een dode vogel naar de vuilniszak.

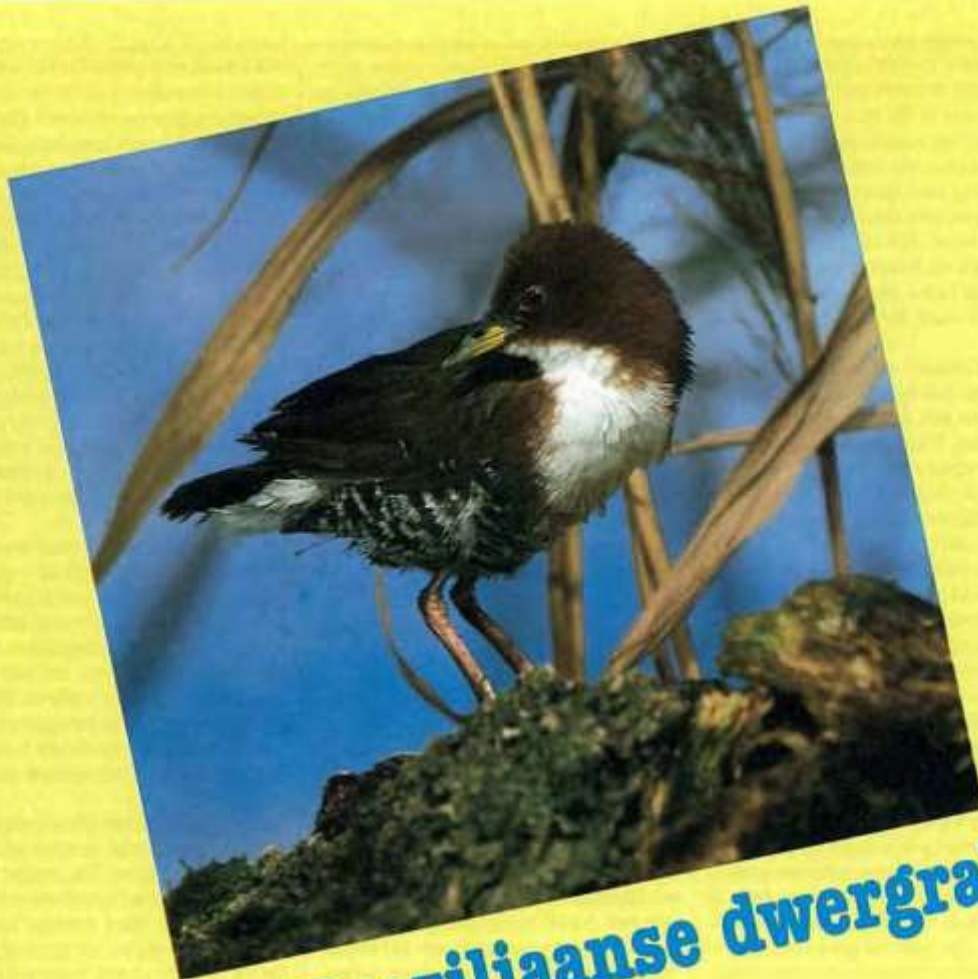
Had men deze vogel maar liever een doordachte dieetvoeding gegeven, misschien had hij het dan nog overleefd. Geef uw vogels enkel wat ze **echt nodig** hebben. Pas de voeding zoveel mogelijk aan het tijdstip van het jaar aan en zorg voor voldoende variatie. Geef een krachtvoer met een complete samenstelling, zodat alle flesjes en poedertjes die in de handel verkrijgbaar zijn, overbodig zijn.

Geef uw vogels **zoveel of zo weinig** voer, dat ze de volgende morgen bijna alles op hebben gegeten. Dan maakt u op de eerste plaats geen snoepers van uw vogels omdat ze alles moeten eten, dus ook de zaden die ze niet zo graag lusten. Op de tweede plaats, hoeft u dan geen duur apparaat te kopen om het kaf van het overgebleven zaad te scheiden, waar tegenwoordig zoveel reclame mee gemaakt wordt.

Ik ben géén voorstander van het hergebruik van zaden. Voer uw vogels met mate en die paar zaadjes die de volgende morgen nog over zijn, gooi die maar weg. Voer dat een volle dag in het vogelverblijf heeft gestaan is bevuild door de vogels, die soms met ontfasting die op de bodem of op de zistokken zit, aan hun pootjes, door de voerbak scharrelen. U kunt dan wel de schilletjes wegblazen, maar het zaad dat u terugwint is toch bevuil en dat geeft u dan weer aan uw vogels. Dat is dan gewoon vragen om moeilijkheden. Mij niet gezien. Zaad dat eenmaal bij mijn vogels gestaan heeft, komt daar niet meer terug.

Ook ik wil spaarzaam zijn, zeker in deze tijd waarin we allemaal moeten inleveren. Ik kan u verzekeren dat mijn vogels niets tekort komen. Maar of het hergebruik van vogelzaad ook een manier is van spaarzaam zijn, daar mag u zelf over oordelen.

De
Fles

De Braziliaanse dwergral

Tekst: G. Essenberg/Cevab Foto: H. Bielfeld en Andre Bruggeman

De Braziliaanse dwergral, *Laterallus leucopyrrhus*, wordt door de vogelliefhebbers ook wel kortweg Witborstral genoemd. Toch zijn het twee verschillende vogels en vandaar dat ik dit weer eens onder uw aandacht wil brengen.

De Braziliaanse dwergral is ongeveer 17 cm groot, kop en nek zijn kastanjebruin, stuit en staart chocoladebruin. Van onderen, keel, buik en borst, overwegend wit terwijl de flanken wit zwart gestreept zijn. De poten zijn rood. De ondersnavel is geelgroen dat doorloopt tot de basis van de bovensnavel die verder zwart is. Onderlinge verschillen zijn er praktisch niet, de mannetjes zijn wat warmer van kleur en iets kleiner.

De witborstral kennen we onder de wetenschappelijke naam **Amauornis phoenicurus**. Van deze soort zijn voorhoofd, zijkanten van de kop en de onderzijde wit, op het roestbruine achterste gedeelte na. De overige veren zijn leigrijs. De snavel is groen met rode wortel en de poten zijn geel.

De Braziliaanse dwerggral maakt deel uit van de dwerggrallenfamilie welke over geheel Amerika zijn verspreid. Hiertoe behoren ook o.a. de roodkapral, *Laterallus viridis* en het kleine zwarte waterhoen, *Laterallus jamaicensis*.

De witborstral behoort de kielrallen welke in een viertal soorten voorkomen in Zuid Azië, van Kasjmir tot Zuidoost China en bijna alle eilanden van wat vroeger Ceylon heette en de Andamanen oostwaarts tot de Salomonseilanden en noordwaarts tot Hainan en Formosa. Bovendien komen ze voor in Noord Australië. In grootte en manier van bewegen gelijken de witborstrallen veel op ons waterhoen. Ook hier lijken mannetjes en vrouwtjes erg veel op elkaar. Opvallend zijn de zeer lange tenen, duidelijk afgestemd op het leven in moerasgebieden en rijstvelden.

Beperken we ons verder in dit verhaal tot de Braziliaanse dwerggral welke vrij gemakkelijk te houden is mits ze in hun verblijf maar een vijvertje of iets dergelijks ter beschikking hebben. Het zijn echte rallen die veel van water houden. Ze moeten in de gelegenheid zijn om in het water te staan en wel zo dat hun pootjes net onder de waterlijn blijven. Een vijvertje met stenen is het meest geschikt.

Hun voedsel bestaat uit universeelvoer, kleine meelwormen, mierenpoppen, waterhuis en andere kleine insecten. Gekiemde zaden versmaden ze evenmin. Het voedsel wordt eerst door ze in het water geweekt en daarna pas verorberd. Dat is werkelijk een alleraardigst gezicht.

Ook het voliërooppervlak mag niet te beperkt zijn, ze hebben heus wel wat ruimte nodig. Het is boeiend om te zien hoe deze vogels door de voliëre scharen op zoek naar vliegjes en insecten. Ze klauteren daarbij over takken, langs het gaas omhoog en omhoog en ook zien ze er niet tegenop om van redelijk grote hoogten naar beneden op de grond te springen. Ze komen toch altijd weer op hun pootjes terecht. Zodra de vogels 's morgens wakker worden is hun eerste gang naar de vijver en voor ze tot baden en eten overgaan, staan ze eerst een minuut of tien met hun vleugels te klapwieken; een vorm van ochtendgymnastiek. Hierna beginnen ze pas aan hun dagelijkse bezigheden.

In een goed begroeide voliëre komen de rallen pas goed tot hun recht en kunnen we ook verwachten dat ze tot broeden komen. Vaak gebruiken ze als nestplaats een nestkastje of mandje waarin dan wat droge bladeren worden gelegd. De 2 tot 4 witte eitjes komen na ongeveer 24 dagen broeden uit. Het zijn nestvlinders en al na een kleine twee uurtjes verlaten de jongen het nest. Het is dan een schitterend gezicht om de kleine zwarte donsballetjes door de voliëre te zien wandelen. De eerste tijd worden de jongen gevoerd met kleine meelwormpjes en insecten. Ook verse mierenpoppen worden niet versmaad. Als basisvoer kan heel goed fijn gemalen universeelvoer met wat ei dienen. Na ongeveer 14 dagen is het eitandje van de snavel verdwenen en als ze ongeveer 5 weken oud zijn beginnen ze al aardig op de oudervogels te lijken. Hun pootjes en snavel blijven de eerste tijd nog wat zwart maar na vijf maanden is dat zwart verdwenen. Het beste zijn deze rallen te houden bij vruchten- en insectenetende vogels. Ze snoepen dan mee van de nectar die dan bijna altijd wel in de voliëre is te vinden. Overigens, ook bij zaadetende vogels zijn ze wel te houden maar dan wordt het wel wat moeilijker voor ze want het zijn geen echte zaadeters alhoewel ze best af en toe wel een graantje mee pikken. Braziliaanse dwerggrallen staan zeer zeker in de belangstelling van de meer gespecialiseerde vogelliefhebber. Als men beschikt over een ruime en goed beplante voliëre waarin tevens een vijvertje is aangelegd, vormen de ralletjes interessante bewoners. We hebben dat gezien bij de heer J. Marsch in Raalte en hebben daarover geschreven in de ru-

briek *De Volière* van de maand mei 1983. Ons lid de heer C. Kruijn uit Edam schreef ons enige tijd geleden over zijn ervaringen met deze rallen als volgt: 'Sinds 1978 ben ik in het bezit van de Braziliaanse dwerggral. Ze zijn gehuisvest in een voliëre welke bestaat uit een binnenruimte van 15 m² en een aangebouwde buitenvlucht van dezelfde oppervlakte. De binnenruimte is verwarmd en voorzien van een vijvertje waarin de rallen diverse malen per dag een bad nemen. In deze voliëre bevinden zich ook duiven en kleine tropen. In 1978 ging het stel rallen over tot broeden. Op een hoogte van ongeveer 1.50 m werd in een bos riet een komvormig nest gemaakt waarin twee witte eieren werden gelegd. De eieren werden door de pop bebroed en alleen de nachten bracht de man bij haar op het nest door. Na ongeveer 25 dagen kwam het eerste ei uit en dat eerste jong werd al direct door de man in bescherming genomen. De daarop volgende dag kwam het tweede ei uit en toen ontfermden beide ouders zich over de twee jongen. In de avond werden beide jongen het nest in gedreven. Als de ouders aan hun jongen meelwormen voerden, werd die meelworm eerst doodgebeten vervolgens door het water gehaald en daarna door het zand om dan pas aan een van de jongen te worden gegeven. Na ongeveer vier weken zijn de jonge rallen zelfstandig en de oudervogels begonnen aan een nieuw broedsel van eveneens twee eieren in hetzelfde nest. Tijdens die tweede broed, kropen de jongen van het eerste legsel bij de oudervogels op het nest. Later werden de jongen van dat tweede legsel ook door die van het eerste gevoerd.'

Van oervogel tot gould-amadine Het een en ander over vogels van vroeger

prof. dr. Anthonie Stolk met illustraties van de schrijver

Een warme tropische zee, palmen aan de kust, een koraaleiland eveneens met palmen begroeid, een azuurblauwe lucht, een medogenloze zon en dit alles zo'n slordige 150 miljoen jaar geleden: ziedaar het decor voor de oorsprong van de vogels, ook de vogels die wij in een voliëre of kooi tot onze gevederde vrienden hebben gemaakt. Het lijkt ons goed dat wij vogelliefhebbers hier allemaal wat van weten.

Uit een boom vloog een vogel. Leek met zijn korte afgeronde vleugels wel wat op een fazant. Bracht van het vliegen dan ook niet zoveel terecht. Was meer een glijvlucht. De kop van het dier deed denken aan die van een beverde hagedis en de lange staart had eigenlijk niets vogelachtigs. Bij zijn vlucht over het ondiepe water gleed het dier omhoog: de oceaanswind was wellicht te sterk voor zijn vliegvermogen of misschien had hij ook een ernstige ziekte onder zijn leden. In elk geval kwam hij in de kalkachtige brei van de modder terecht en vond hij daarin al spartelend roemloos zijn eind. Roemloos? Nu ja, zijn roem zou eerst heel wat later komen. In elk geval werden veren en skelet door fijn slib bedekt.

In de aardkroon vonden nu ingrijpende dingen plaats. Door onvoorstelbare krachten kwam het land langzaam omhoog om zich tot een machtig gebergte te plooiën, terwijl de koraalzee volkomen verdween. Die kor. men nog slechts aan de versteende resten van zeedieren herkennen. Ook de modderige vogelresten werden hard. Inmiddels bleek ook de mens op de aardbodem te verschijnen en werd de plaats, waar lang geleden de vogel stierf, Beieren genoemd. De verharde kalksteen bleek uitstekend geschikt voor steendruk te zijn en geen wonder dan ook dat deze op grote schaal werd gedolven. Zo kwam ongeveer 150 miljoen jaar na zijn dood in 1861 die oervogel weer aan het licht, al kon hij er zelf uiteraard niets meer van zien.

Men had hiermee een uitgestorven dier in handen, dat niet helemaal reptiel en niet helemaal vogel was. Men moest het als een overgangsvorm beschouwen en als zodanig paste het precies in de the-

orie van Darwin, die juist in die tijd in diens beroemde boek *Origin of Species / Over het Ontstaan van de Soorten* werd uiteengezet. Door deskundigen werd deze soort, waarvan in 1877 nog een exemplaar werd gevonden, *Archaeopteryx lithographica* genoemd: de oervogel (eigenlijk veer) uit de lithografische kalksteen. Deze soort neemt een heel bijzondere positie in bij de ontwikkeling van de vogels uit de reptielen.

Bij deze exemplaren zijn afdrucken van staartveren en vleugels bewaard gebleven. Drie vingers van de hand hebben eindkootjes met klauwen, met behulp waarvan door bomen en struiken kon worden geklimmen, zoals de jongen van de primitieve Zuidamerikaanse hoatzin dit met dergelijke vleugelklauwtjes dit in het gebiacerte doen.

Bij de vogels van vandaag zijn de staartveren ingeplant op een klein aantal staartwervels, maar bij de oervogel is dit langs de zijkanten van een bijzonder lange staart het geval, die uit ongeveer 19 beweeglijke wervels bestaat. De kaken droegen reptielachtige tanden en de beenderen waren niet hol. Bij de tegenwoordige vogels zijn de romp-wervels (controleer dit bij het eerste kippen dat u eet!) alle met elkaar vergroeid, maar bij de oervogel is dit slechts met enige wervels in de lendestreek het geval. Zeer smal blijken de ribben te zijn, terwijl de achterwaarts gerichte benige uitsteeksels van de latere vogels ontbreken. Die uitsteeksels moeten als ver-

steviging van de borstkas worden beschouwd. De kam op het borstbeen ontbreekt, wat met de korte ronde vleugels op een gering vliegvermogen duidt. De oervogel moet een constante lichaamstemperatuur hebben gehad, wat als warmbloedig wordt omschreven.

Wie waren nu de direkte voorouders van de vogels? Ongetwijfeld moeten ze tot eenvoudige, minder gespecialiseerde typen onder de reptielen worden gezocht. Het kunnen zeker geen vliegende reptielen zijn geweest, want die leefden in dezelfde tijd van de oervogel en vertonen bepaalde aanpassingen in de lichaamsbouw die bij vogels niet worden gevonden. Bepaalde kleine (zelden langer dan één meter, maar *Ti-cinosuchus* en *Prestosuchus* werden enige meters lang) reptielen die als *Pseudosuchia* bekend zijn, blijken hiervoor in aanmerking te komen. Die kort-snuitige soorten zijn tot het boomleven overgegaan, hebben daartoe bijzonder doelmatige aanpassingen gekregen en hebben toen (als bijzonder voordeel in dat speciale milieu) uit reptielschubben veren ontwikkeld. Eerst werden de beverde voorpoten zonder twijfel voor de glijvlucht gebruikt en eerst later voor de echte slagvlucht. Het klimvermogen was nog niet voldoende ontwikkeld om de voorpoten als klimwerktuigen te kunnen missen: dit kan met zekerheid uit de van klauwtjes voorziene vingers worden afgeleid.

In 1872 werden in de Boven-Krijt-afzettingen (70 tot 100 miljoen jaar geleden) in West-Kansas U S A twee belangrijke versteende vogels gevonden: de tandduiker of westervogel *Hesperornis* en de visvogel *Ichthyornis*. Van de eerste vijf werden vijf soorten gevonden (de koningstandduiker *Hesperornis regalis* bijvoorbeeld): zonder uitzondering grote zwemvogels met een lengte van ongeveer anderhalve meter, lange hals, achterwaarts gerichte poten met grote roeivoeten, waarmee ze ook uitstekend konden duiken. Vliegen moet met de onevenredig kleine vleugels niet moge-

lijk zijn geweest. De wervels waren in bouw gelijk aan de vogels van vandaag. Naar verhouding waren de hersens gering in omvang.

Het woongebied werd door ondiepe zeeën gevormd. Voor een voortbeweging op het land kunnen de roeipoten nauwelijks hebben gediend. Zonder twijfel is *Hesperornis* een vertegenwoordiger van een bijzonder gespecialiseerde groep, waarvan de ontwikkelingslijn tot de vogels van vandaag leidt. Van *Ichthyornis* zijn zeven soorten bekend: meeuwenachtige vogels met een goedontwikkelde borstbeen voor de aanhechting van de vliegspijeren, krachtige vleugels, vrij zwakke poten en een lange hals. De hersens waren van het type van de hedendaagse vogels. Deze drie soorten vormen uitstekende vertegenwoordigers van de vogel-evolutie.

Wij weten niet of deze uit de Krijtperiode afkomstige vogels al dan niet in het bezit van tanden zijn geweest.

Bepaalde vogelsoorten blijken in het vroege begin van hun historie een hoge graad van verscheidenheid en specialisatie te hebben bereikt. Vooral *Hesperornis* is een gespecialiseerd type, evenals dit met de vogels van vandaag het geval is.

In de Tertiair-periode (2,5 tot 65 miljoen jaar geleden) is het beeld dat de vogelfossielen geven, vollediger en kan de leeftijd ervan nauwkeuriger worden bepaald. Voor de tot het Tertiair behorende Eoceen-periode (40 tot 40 miljoen jaar geleden) kunnen vijftien vogelorden worden opgesteld naast die waartoe *Archaeopteryx*, *Hesperornis* en *Ichthyornis* behoorden. Ongeveer twaalf van die ordes blijken vertegenwoordigers te hebben, die momenteel nog in leven zijn.

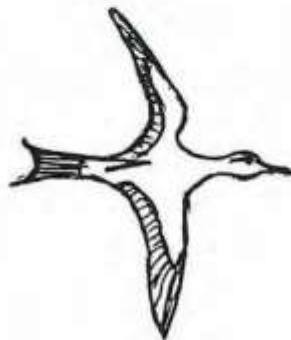
In veel gevallen blijkt het feitenmateriaal in de vorm van fossielen niet volkomen duidelijk te zijn, zodat de deskundigen op sommige punten van mening verschillen. Nog altijd is er slechts zo weinig bewijsmateriaal bijgekomen, dat de oudste vondsten niet met zekerheid in verband kunnen worden gebracht met jongere vertegenwoordigers van de ordes, waartoe ze geacht worden te behoren.

Op grond van één enkel bekken worden de struisvogels gerekend tot de reeds in het Eoceen voorkomende ordes. Andere ordes uit het Eoceen zijn de valkachtigen (met arendachtige vogels, haviken en oergieren), de pelikaanachtigen (vertegenwoordigd door de oerpelikanen) en de nu uitgestorven

reuzenloopvogels. In dit tijdvak verschenen ook de hoenderachtigen, de eendachtigen (met eenden, ganzen en zwanen) en de ooievaarachtigen (met ooievaars en reigers). Rallen en kraanvogels bleken vrij talrijk te zijn. De niet-vliegende, aan de kraanvogels verwante reuzenloopvogel *Diatryma* van ongeveer twee meter hoogte verscheen en verdween in het Eoceen. Misschien waren de uilen al present in de vorm van de voorouders van de oehoe. Ook moet niet uitgesloten worden geacht dat meeuwen en strandlopers er al waren. Voor ons vogelliefhebbers is van speciaal belang dat de zangvogels in die tijd verschenen met vertegenwoordigers die de voorouders geweest kunnen zijn van de grote vogelgroep die zowel de zangers als de klauwdieren omvat.

Tijdens de tot het Tertiair behorende Oligoceen-periode (30 tot 40 miljoen jaar geleden) vond de ontwikkeling in de richting van de recente vogeltypen plaats. Allereerst was er een groter aantal zangvogels dan in voorafgaande tijdvak met een vogel die vermoedelijk tot de spechten behoorde, kwikstaarten en klauwgieren. Het moderne uilengeslacht *Strix* waartoe de bosuil behoort, was aanwezig en zorgde dus naast de

reeds genoemde oehoe, die misschien al in het Eoceen voorkwam voor een versterking van de uilengroep. In de moerasgebieden trof men rallen, kraanvogels en een fazantachtige vogel aan. Ook arenden, gieren, haviken en flamingo's waren aanwezig. Tenslotte nog de duikeend *Aythya*, de zwemend *Anas*, stormvogels, een albatros en verschillende futen.

Een verdere ontwikkeling op de ingeslagen weg laat de tot het Tertiair behorende Mioceen-periode (10 tot 25 miljoen jaar geleden) zien. Een groot aantal geslachten en families van vandaag zijn vertegenwoordigd. Onder meer pinguïns, waarvan de oudste fossiele resten in afzettingen uit deze periode worden gevonden. Deze vogels lijken sterk op hedendaagse pinguïns en met het oog daarop moeten ze in die tijd al een lange evolutie achter de rug hebben gehad.

Een enorm aantal nieuwe geslachten bracht de tot het Tertiair behorende Pliocene-periode (10 miljoen jaren geleden) aan het licht.

Vogels uit het tot het kwartair behorende Pleistocene IJstijdvak (ongeveer 2,5 miljoen jaar geleden) zijn ook op grote schaal door hun fossielen vertegenwoordigd. Het merendeel van de vogels uit deze periode blijkt tot thans nog levende soorten te behoren. Tegen het einde van de Pleistocene-periode waren vrijwel alle momenteel bekende soorten ontstaan.

In het begin van die periode was de mens reeds aanwezig en als gevolg daarvan waren er niet alleen vogels, maar ook wezens die deze dieren bewust waarnamen: het begin van de vogelliefhebberij bijgevolg, naar wij moeten aannemen uit praktische overwegingen (jacht). Fraaie voorhistorische grottekeningen tonen aan dat vogels een belangrijke rol speelden in het leven van de voorhistorische mens. Als vogelliefhebbers zitten we dus in elk geval in goed gezelschap. Wat de overwegingen waren, is niet bekend. Wellicht ging het hem niet alleen om het vullen van zijn maag (hoewel dit natuurlijk ook erg belangrijk was), maar om iets van hogere orde, misschien wel om iets dat de mens werkelijk tot mens maakte en hem in ieder geval boven de dieren verhef.

De overgang reptiel tot Vogel met *Archaeopteryx* in de Boven Jura-periode (120 tot 140 miljoen jaar geleden) plaats. Ondanks het geringe aantal fossielen moet men wel concluderen dat het vogelleven in de Krijtperiode (65 tot 136 miljoen jaar geleden) al bijzonder gevarieerd en rijk moest zijn geweest.

De
v
s
e
l

Inchthyornis en *Hesperornis* waren zo sterk gespecialiseerd, dat men wel moet aannemen dat de vogelevolutie toen al een lange weg moet hebben afgelegd. De Eoceen-periode bracht een enorme variatie en verscheidenheid, die tot een aantal verschillende levenswijzen leidde, alsmede tot het grote aantal vogelsoorten van vandaag (ongeveer ruim 8600 met ongeveer 30000 tot 35000 ondersoorten of geografische rassen).

Vermoedelijk waren de vogels tijdens de Mioceen- en de Pliocene-periode op het toppunt van hun gevarieerdheid. Op een groter deel van de aarde dan dit tegenwoordig het geval is heerste in die tijd een gelijkmatig vochtig, warm klimaat. Wil men een indruk krijgen van de verscheidenheid aan vogels die op een groot deel van de aarde voorkwamen in de periode die verliep voordat de koude van de ijstijden van de polen uit over de aarde kroop, dan moet men naar onze tropen gaan. Daar heerst momenteel nog die geweldige verscheidenheid die men in dat verre verleden had. Maar hoe het ook zij, kijk in uw volière nog eens naar uw vogels, onverschillig of dit een Gould-amadine of een lazulivink mag zijn, een kuikardinaal of een roodvleugelparkiet, en realiseert u zich dan dat zij er zonder genoemde oervogels niet zouden zijn geweest. Het is dus eigenlijk wel nodig dat wij vogelliefhebbers het een en ander van die oervogels moeten weten.

Heel wat over vogels van vroeger ditmaal, maar laten wij vogelliefhebbers nooit vergeten dat de vogelstudie een vak van de toekomst is en dit al sinds de Romeinse tijd is geweest. Toen was men immers gewoon om de toekomst uit de organen van vogels te bestuderen, alsmede (wat sympathieker in elk geval) uit hun vlucht of geluid. Maar hoe het ook zij, men kan het lot van de vogels en dat van ons mensen zeker niet onafhankelijk van elkaar beschouwen.

Illustraties

1. Versteende oervogel *Archaeopteryx lithographica* die in het Museum voor Natuurkunde van de Humboldt-Universiteit in Oost-Berlijn wordt bewaard.
2. Reconstructie van de oervogel
3. Tandduiker of westervogel *Hesperornis*.
4. Visvogel *Ichthyornis*.

Een praatje over mezen (Paridae)

Over het algemeen staan de mezen bij de meeste vogelliefhebbers nogal in een slecht daglicht. Ze zouden in de beperkte ruimte van kooi/volière niet te houden zijn, o.a. wegens hun moordlustige gevoelens t.o.v. alle andere vogels. Zelf heb ik hiervan nooit iets ondervonden, mogelijk zijn het bepaalde soorten die ze agressief zijn. Ik heb in de loop der jaren o.a. een paartje Japanse Mezen (*Parus varius*) ook wel genoemd Bonte mees, heel wat jaren gehad. Zowel in kleinere kooien als grote vitrines met een gezelschap van velerlei soorten vogels, nooit geen last gehad. Ook jarenlang geleden met een stel Pimpelmezen in de volière gaf niet de minste moeite.

Voor de zeer zelden ingevoerde tropische mezen soorten, zijn m.i. in een ruime kooi of volière zeker te houden. Er is dan heel veel plezier mede te beleven vooral als er in hun woonverblijf wat schuilhoekjes zijn waar ze zich terug kunnen trekken en dat dan als hun domein beschouwen.

De reeds bovengenoemde Japanse- of Bonte mees is een klein vogeltje van zo'n 11 à 12 cm. afkomstig van de Japanse eilanden en ook op Taiwan. Omdat de meeste vogelmensen dit vogeltje wel niet zullen kennen, een korte beschrijving ervan: de schedel en nek zijn blauwzwart met in het midden een smal wit streepje, voorhoofd en kopzijden zijn

cremewit. In de nek een brede kastanjebruine band, de bovenzijde ook de vleugels zijn blauwgrijs, de keel is zwart en de onderzijde is roestbruin. Het oog is bruin, de snavel en pootjes blauwgrijs. Het zijn zeer vermakelijke diertjes, die goed in conditie zijn te houden met wat fruit, universeelvoer en wat levend voer. Ook wat zonnepitten en ongebrande pinda's mogen niet ontbreken, ze kunnen urenlang bezig zijn deze open te breken en uit te eten. Ook voor de afgebeelde Indiase verwant de Grijs- of Zwarte mees (*Parus major*) geldt eigenlijk het zelfde. Dit vogeltje is de tropische variant van onze koolmees. Het is jammer, dat mezen maar heel weinig worden ingevoerd, want er komen prachtig gekleurde soorten voor als bijvoorbeeld de Sultanmees (*Melanochlora sultanae*). Een wat grotere soort met een fel gele kuif en een zwart met gele lichaamskleur. Ook de Geelwangmees (*Parus spilonotus*) mag er wezen, met zijn diepzwarte kuif en helder gele wangen, voor de rest lijkt deze mees op onze inheemse koolmees. Veel van deze mooie mezensoorten zal U wel nooit tegenkomen, want de importen van deze vogeltjes zijn maar minimaal, jammer!!!, ze zijn m.i. best te houden.

Tekst: Ed. Wessels

Foto: C. Scholtz/v 't Hart

De Catharinaparkiet nu ook in blauw??????

Hoewel de Catharinaparkiet (*Bolborhynchus lineola*) nu niet direct een vogel is, die we veel op de tentoonstellingen in den lande tegenkomen, is deze vogel toch een soort, die vele eigenschappen heeft, waardoor hij tot een buitengewoon prettige volièrevogel is te bestempelen. Zijn gekwetter is niet hinderlijk en het zijn sierlijke vogels, die goed samen kunnen leven met andere vogels.

De herkomst van de Catharinaparkiet is vanaf het Zuiden van Mexico tot West Panama en vervolgens van het Noord-Westen van Venezuela tot in Centraal Peru. Zij leven op meer dan 2.000 meter boven de zeespiegel in dichte bergwouden. Het zijn echte klimmers, die langs takken omhoog en omlaag klauteren, als katachtige roofdieren. De grootte van de vogel is ongeveer 16 cm, de staart ongeveer 6 cm. De broedduur bedraagt ongeveer 20 tot 22 dagen en na ongeveer 4 weken verlaten de jongen het nest, waarna ze nog enige tijd door de ouden gevoerd worden. De kleur van de man is groen, lichter aan de onderzijde, met donkere zomen (tekening in schelpvorm) op de bovenzijde, vleugels, flanken en bovenstaartdekveren. Het staartuiteinde is zwart, de snavel licht hoornkleurig, de iris donkerbruin en de poten roze.

De pop lijkt heel veel op het mannetje, maar de schelpvormige tekening is perveer veel smaller, vooral op de romp. Het is een rustige vogel, die geregeld een zacht aangenaam gekwetter laat horen.

De voeding bestaat uit allerlei zaden, bladknoppen en vruchten. De ervaringen met deze vogels van J. Orsel, wende te Steenwijkerwold en reeds 15

Orsel

De

jaren lid van de Vogelkring "Steenwijk en Omgeving" en van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, zijn als volgt: In november 1977 kwam ik met deze vogels in aanraking. Een medelid van onze vereniging had twee stel van deze vogels en kon hier niet erg goed mee overweg. Ik heb deze twee stellen van hem overgenomen. Het eerste jaar waren deze vogels erg schuw en bang. Of ze vlogen met een razende snelheid door het hok, of ze kropen als een bang hondje in een hoekje, daarbij de staart omhoog, hun zijkant en de half gedraaide kop naar mij toegerend in een soort afweerhouding. Ik bracht de vogels onder in broedkooien, met een afmeting van 1.20 m breed, 0.50 m hoog en 0.60 m diep.

Na ongeveer één jaar begonnen de vogels kennelijk aan mij te wennen. Ik benaderde ze erg rustig en ik sprak ze toe. Ze werden dan ook een stuk rustiger en makker. Ze aten nagenoeg uit mijn hand.

Ook kon ik het voorfront van de kooi omhoogklappen, zonder dat ze zelfs de kooi verlieten. Ze trokken zich hier niets van aan en bewogen rustig voort op de bodem en op de zitstok. Ik bracht hierna dan ook een broedblok in de kooi aan met een afmeting van ongeveer 20 cm x 20 cm x 30 cm en een rond invleggat met een doorsnede van 6 cm. In dit broedblok verschafte ik de vogels als "nestmateriaal" turfmolm met wat houtkrullen vermengd. In de broedkooi gaf ik ze geen nestmateriaal. Al vrij vlot lag het eerste ei in het broedblok en bij het tweede ei ging de pop broeden. De legfels bestaan doorgaans uit drie tot vijf eieren. In het uitkomen van de eieren zit soms nogal wat tijdsverschil, al naar gelang de grootte van de legfels. Dit komt af en toe het groot brengen van de jongen niet geheel ten goede, zodat soms een jong wel eens het loodje legt. Opvallend is hierbij, dat dit dan het oudste en grootste jong is.

Inmiddels broed ik nu zo'n zeven jaar met de Catharinaparkieten en ik mag zeggen met succes. Doorgaans doen ze twee rondes en ik heb in al die jaren al een groot aantal jongen op stok gekregen. In al deze tijd heb ik twee keer een nieuw stel gekocht, als "bloedverversing". Ook paarde ik jongen uit de diverse koppels onderling en jongen aan de ouders, zodat er toch wel enige verwantheid bestond. Later vermijdde ik echter te nauwe verwantheid, zodat ik de laatste jaren diverse onverwante koppels kon samenstellen. Met de jongen speelde ik de laatste 5 jaren mee op diverse tentoonstellingen. Zij haalden

goede tot bijzonder goede resultaten, hetgeen moge blijken uit de puntenwaarderingen, variërend van 88 punten tot 91 punten. Diverse keren werd de Catharinaparkiet kampioen bij de Enkelingen en kampioen bij de Stammen.

In 1983 verkocht ik een onverwant stel aan een goede kennis van mij. Ook hij kreeg met het broeden resultaat. Opvallend was toen, dat één van de jongen blauw in de bevedering vertoonde, terwijl de groene kleur verdwenen was. Dit jong werd in juni 1983 geboren, doch stierf helaas in maart 1984. Met dit jong werd niet aan tentoonstellingen meegedaan.

Het kweekjaar 1984 begon voor mij in de maand februari. De broedkooien staan opgesteld langs een wand in de schuur. Middels bijverwarming draag ik zorg dat het in de schuur vorstvrij is. Ik paarde een niet aan elkaar verwante man van 1982 aan een pop van 1983 en al vrij snel hadden ze het eerste ei. De pop begon de tweede dag te broeden en na enkele dagen bleek mij, dat het legsel uit drie eieren bestond. Op 21 en 22 maart j.l. kwamen de drie eieren uit, nadat ze voorbeeldig door de pop alleen werden bebroed. Het mannetje had weinig of geen belangstelling voor het legsel, hoewel hij de nachten wel samen met de pop in het broedblok doorbracht. Nimmer heb ik overigens gezien, dat de man de pop trad, zodat de paring waarschijnlijk in het broedblok plaats vond. Verder bemerkte ik wel, dat de man de pop tijdens de broedperiode in het blok voerde.

De jongen zijn nagenoeg kaal, direct na de geboorte, evenwel bedekt met licht gekleurd dons.

De uitgekomen jongen werden voortreffelijk gevoerd, door zowel de pop als de man. Het voer bestond uit een goed samengesteld standaard mengsel "Grote Parkietenvoer" en eivoer van Cédé, alsmede stukjes appel. Aan het eivoer werd geen enkele toevoeging gedaan. Wel kregen ze van alles ruim voldoende. Hygiëne staat echter voorop, bij mij en kennelijk ook bij deze vogels. Elke week wordt de broedkooi schoongemaakt en de bodem van een nieuwe laag schelpenzand voorzien, nadat het "oude" zand is verwijderd. Zelfs de broedblokken worden af en toe tijdens de broedperiode door mij schoongemaakt en van nieuwe turfmolm met houtkrullen er door gemengd, voorzien. De eitjes of de jongen worden dan weer terug gelegd en de Catharinaparkiet pop broedt verder, alsof er niets gebeurd is. Na ongeveer zeven dagen krijgen de jongen de eerste veerstoppels. Op de

tiende dag moest ik de jongen ringen. Dit gebeurt met ringen van het formaat 1 mm.

Bij nestcontrole, die ik dagelijks uitvoer en waartegen de oudervogels geen enkel bezwaar maken, zag ik na ongeveer veertien dagen aan de veerstoppels dat er met twee van de drie jongen, voor wat betreft de kleur, iets aan de hand was. Er lag namelijk een blauwe was over deze "bevedering". Het andere jong toonde de normaal groene kleur. Helaas lag de volgende dag één jong met de blauwe was, dood in het nest zodat er nog twee jongen overbleven welke verder goed werden groot gebracht.

Inmiddels zijn beide jongen nagenoeg zelfstandig. Ook de bevedering is geheel compleet. De oude pop vertoont nu weer nieuwe nestelneigingen. Uit eerdere ervaringen is mij destijds gebleken, dat de man de oude jongen vana die tijd voert, dan wel bijvoert, tot deze geheel zelfstandig zijn. Het jong met de blauwe bevedering is geheel blauw var kleur. Wat bij de normaal gekleurde vogel groen is, is bij dit jong blauw. Geer enkel groen veertje is te bekennen. Ook de vleugelbocht, die bij de normaal gekleurde Catharinaparkieten helder geel is, is bij de blauw gekleurde vogel blauw, zelfs wat lichter blauw. De zwarte tekening is onveranderd gebleven er vormt met de blauwe kleur een mooi contrast. Op bijgaande foto's ziet U zowel de oudervogels, met de normale groene kleur, als het jong met de blauwe kleur. De groene kleur van de Catharinaparkiet is kennelijk opgebouwd uit een geelfactor en een blauwfactor. Door het wegvallen van de geelfactor is de blauwfactor overgebleven, hetgeer deze vogel in plaats van de normaal groene kleur, de blauwe kleur heeft gegeven. Kennelijk betreft het hier dan ook een verliesmutatie. Het uitzoeker hiervan laat ik echter graag over aan kenners op dit gebied.

Om echter vast te stellen of deze blauwe vogel inderdaad een mutatie is van de Catharinaparkiet, zal ik aan de hand van diverse paringen proberen hier achter te komen, waarvan ik U dan ook op de hoogte zal houden.

Tot zover Dhr. J. Orsel uit Steenwijkerwold over zijn ervaringen met Catharinaparkieten. Laten we hopen, dat hij zal slagen in zijn voornemen, hetgeen ongetwijfeld dan een nieuwe dimensie aan het kweken van, in dit geval Catharinaparkieten, zal toevoegen.

De /

Orsel

P.J. de Penning

Gele Lis (*Iris pseudacorus*)

Zegt u nu niet, dat u de onechte Kalmoes niet kent. Het is niemand minder dan de Gele Lis. Eén van de mooiste wilde planten die in ons land groeien én bloeien.

Hoe komt u toch aan de naam onechte Kalmoes, hoor ik u al verwonderd vragen. Welnu! Let eens even op de naam *Pseudacorus*. U weet toch, dat pseudo onecht betekent? *Acorus* is de wetenschappelijke naam van de Kalmoes. Ziedaar de onechte Kalmoes! Laten we liever "onze eigen naam", Gele Lis gebruiken. Dat praat wat gemakkelijker, vindt u niet?

Eén van de meest opvallende ken-

merken van deze plant zijn de zwaardvormige bladeren. Vandaar dat er ook weleens over Zwaardlelie gesproken wordt. De Gele Lis over-

wintert, dankzij de dikke wortelstokken, die in de oude geneeskunde aangewend werden tegen geelzucht en astmatische aanvallen. Thee van de wortelstok moet ook verlichting geven bij kiespijn, terwijl een aftreksel van de bladeren neusbloedingen zou helpen stoppen.

Zij houdt van zoet water en slik. Wij moeten de Gele Lis dan ook vrijwel uitsluitend langs de waterkant zoeken.

Het zaad ligt keurig verpakt en ordelijk opgeborgen in de zaaddozen, die uit 3 aparte vakjes bestaan. De Gele Lis is vanouds het symbool van liefdadigheid. Zij wordt afgebeeld in het wapenschild van Franse koningen van het huis Bourbon. Hoe beroemd; hoe fraai en hoe kleurrijk de bloemen ook zijn, een geurtje kan er nauwelijks af. Maar dat wordt rijkelijk goedgemaakt, door de wel héél sierlijke bloemen!

Over vogelzaden

Tekst: H.J. Veerkamp
Foto's: Wimo

Blauwmaanzaad

De papaver-sommiferum die ons het blauwmaanzaad levert is het meest vet-

rijke zaad dat wij onze vogels kunnen geven. Het vetgehalte bedraagt soms

Blauwmaanzaad

Zaadzetting papaver

Open papaverbol

Bloeiende papaver

Paramyxovirus

Ziekte bij Australische en Afrikaanse Prachtvinken

door P.L. Roders, dierenarts.

0%. Behalve blauwmaanzaad is er ook wit-, geel-, grijs-, zwart- en roodmaanzaad.

Het kleinkorrelig zaad wordt bijna in de gehele wereld geteeld. In ons land hierin daar en op kleine perceeltjes. Het maanzaad wordt gebruikt als smaakmaker in brood en gebak. De uit maanzaad gewonnen olie is uitermate geschikt als pijsolie. Om haar afwijkende drogende eigenschappen van andere oliesoorten wordt maanzaadolie ook gebruikt voor de fabricage van speciale lakken en emissen.

Van maanzaad worden narcotische eigenschappen toegekend. Bij volledig rijp zaad is dat geenszins het geval. Onrijp zaad kan inderdaad morfine bevatten. Uit de onrijpe zaadbollen wordt uit het melksap t.b.v. de farmaceutische industrie het alkaloïde (dit is een basische stikstofhoudende stof) papaverine gewonnen voor de bereiding van o.a. morfine. De papaverbol wordt om deze eigenschappen wel slaapbol genoemd. Het mag als bekend worden verondersteld dat om nog meer bevende redenen voor de bereiding van narcotica een speciale vergunning is vereist.

Voor de vogelliefhebber wordt aan blauwmaanzaad rustgevend eigenschappen toegekend.

Inderdaad kan door het verstrekken van blauwmaanzaad het gezang van de sankanaries worden getemperd.

Inrustige vogels worden er kalm van. Tijdens het opkorven van de tentoonstellingsvogels is het niet verkeerd om een gedurende enkele weken per dag en half theelepeltje blauwmaanzaad te geven.

Gemiddelde waarde:	Blauwmaanzaad
vocht	7,2%
ruw eiwit	20,5%
ruw vet	44,3%
stetmeel en suikers	15,6%
ruwe celstof	5,5%

Blauwmaanzaad heeft als een van de reinigende zaden een hoog calciumgehalte.

In de winter van 1982-1983 werden de Postduiven-houders opgeschrikt door de uitbraak van een voor het eerst in ons land vastgestelde ziekte onder postduiven, die veroorzaakt werd door een PARAMYXOVIRUS.

Nu is de verwekker van de pseudo-vogelpest bij kippen, ook bekend als NEW CASTLE DISEASE, kortweg NCD, ook een virus uit de groep van de Paramyxovirussen.

Virologisch onderzoek toonde aan dat ook deze duivenziekte veroorzaakt werd door een Paramyxovirus en wel type 1.

Januari 1984 werden ons een aantal dode en nog levende Prachtvinken aangeboden door een "tropenkweker" uit Overijssel. De vogels vertoonden de volgende ziekteverschijnselen:

veel drinken, hersen-verschijnselen (o.a. draaihal, evenwichtsstoornissen), niet meer kunnen vliegen, dunne vooral natte ontlasting. Sommige vogels echter produceerden zelfs zeer vaste, **krijtwhite** ontlasting.

Onder de vogels met hersen-verschijnselen was de sterfte het grootst, meestal 2 à 3 dagen na het optreden van de eerste ziekte-symptomen. De vogels met de krijtwhite ontlasting vertoonden over het algemeen geen hersen-verschijnselen. Zij produceerden relatief grote hoeveelheden ontlasting.

Ondanks het feit dat deze vogels veel aten vermagerden ze toch sterk. Nader onderzoek van de dode vogels bracht bij de meeste dieren een darmstoornis aan het licht. Sommigen hadden afwijkingen aan de nieren. Maar ook een aantal vertoonde een aandoening aan de PANCREAS (buikspeekselklier).

Een eerste bacteriologisch onderzoek verliep geheel negatief. Daar de ziekteverschijnselen toch wel enige gelijkenis vertoonden met die welke optreden bij de Paramyxo bij duiven, werd besloten de Gezondheidsdienst voor Pluimvee te Doorn een onderzoek te laten instellen naar de mogelijke aanwezigheid van een Paramyxovirus. Collega's van deze Dienst waren zo bereidwillig dit voor ons te doen.

Daartoe werden zowel dode als levende exemplaren ingezonden. Uit de dode vogels werden citrobacter freundii bacteriën gekweekt. Deze kunnen ongeveer dezelfde klachten veroorzaken als paratyphusbacteriën.

Een antibioticum, toegediend na een gevoeligheidstest, bracht ook geen verbetering. Dagelijks stierven er tientallen vogels.

Het wachten was nu op de uitslag van het virologisch onderzoek. Dit kwam na enkele weken, met als resultaat: uit tegenwoordig alle vogels was het PARAMYXOVIRUS TYPE 3 geïsoleerd.

Dit virus was dus verantwoordelijk voor de ziekte c.q. sterfte onder de Prachtvinken. Enige maanden later werd bloed afgenomen van 13 vogels, waaronder parkieten en diamantduiven.

Uit het bloedserum werd de titer ten opzichte van paramyxovirus type 3 bepaald. Zowel onder de parkieten alsook onder de diamantduiven bevonden zich een stuk of 4 à 5 dieren die een hoge titer hadden. Hieruit bleek dat de desbetreffende dieren afweerstoffen hadden gevormd en dus in contact geweest waren met het paramyxovirus type 3.

Geen van deze parkieten en diamantduiven hadden ziekte-verschijnselen vertoond. Het paramyxovirus type 3 was op dat moment nog maar één keer eerder in de literatuur beschreven.

Helaas bestaat er momenteel geen geneesmiddel noch een entstof tegen dit type virus.

Toen de definitieve diagnose vast stond was gelukkig de ziekte in het genoemde bestand ook uitgeraasd. Er vielen geen doden meer, ook deden zich geen nieuwe ziektegevallen voor. Inmiddels hebben we diverse gevallen van deze ziekte gediagnosticeerd. Eénmaal werden nog vogels van een Veluwe kweker ingezonden. Ook hier hetzelfde resultaat: **Paramyxo type 3**

GISTEREN EN HET HOOG

Natuurlijk beleef je als vogelliefhebber het meeste plezier aan een kerngezonde kanarie boordevol levenslust. Dan pas voelt 'ie zich lekker, toont 'ie de prachtigste kleuren, zingt 'ie het hoogste lied en brengt 'ie het mooiste nageslacht voort.

U weet als geen ander dat zo'n gevleugelde vriend snel vatbaar is voor allerlei ziektes. Immers een kanarie in een kooi of volière staat eerder bloot aan ziektekiemen dan in de vrije natuur.

Zo kan het voorkomen dat zo'n vrolijke fluitster, van de ene dag op de andere, spontaan iets

onder de leden heeft. Een kanarie gezond en fit houden is dus een grote zorg.

Met Bogena maakt u die zorg een stuk lichter.

'n Goede verzorging begint met goed voer.

Het juiste voer bepaalt voor een belangrijk deel het wel en wee van uw kanarie.

Wees de uiterst kritische bij het voer zetten van h dagelij menu. M Bogena bent in ieder geveker van verantwo voedingspr gramma. Uw kanar blijft gezond e sterk bij. Bove dien realiseert met Boger uiterma goe kwee resultate

DOET 'IE NOG STE LIED.

Neem nu Bogena Kanarie-kerner. Een bewezen topvoer van de allerbeste samenstelling. Synthetische aminozuren toevoegen is u voorgoed verledentijd. De itgekiende hoeveelheid eiwitten geven uw kanarie de juiste natuurlijke aminozuren in de juiste verhouding. Samen met taminines en mineralen de belangrijkste bouwstenen voor een gezond kanarieven in alle opzichten.

Daarnaast heeft Bogena een uitgebreid programma bijvoeding. We noemen u: Vogelmineralen, Vitavit en Ruidhulp. Stuk voor stuk kwaliteitsprodukten die zorg dragen voor mooiere leuren, een nog betere konditie en een versnelde rui. Voor het rood kleuren van uw kanarie is er Intensief Rood.

Een veel geïmiteerd produkt, maar wel door Bogena uitgevonden.

Ziektes voorkomen en bestrijden.

De angst van ieder rechtgeaarde vogelliefhebber. Ziektes, in welke vorm ook. En terecht, want gevederde vrienden, klein en kwetsbaar als ze zijn, kunnen niet al te veel hebben.

Ziektes voorkomen is dan het motto. Samen met Bogena doet u dat

uiterst effectief. De uitgebreide vogelapotheek van Bogena staat voor u klaar.

Anti-Luchtpijp en Trichox zijn twee sprekende voorbeelden.

Daarmee houdt u kanaries ver van de gevreesde luchtpijpmijt en trichomoniasis.

Gratis Bogena vogelposter.

Wilt u meer weten over nog meer Bogena-produkten of over de verzorging van uw vogels? Bezoek dan de dierenspeciaalzaak. Alleen daar kunt u uitgebreid kennis maken met Bogena.

Een briefkaartje aan de afdeling "Voorlichting en Advies" van Bogena, Postbus 150, 5140 AD Waalwijk, kan ook. De Bogena vogelposter vol wetenswaardigheden krijgt u dan gratis in de bus.

bogena

'N DIERENVRIEND BIJ UITSTEK

use!

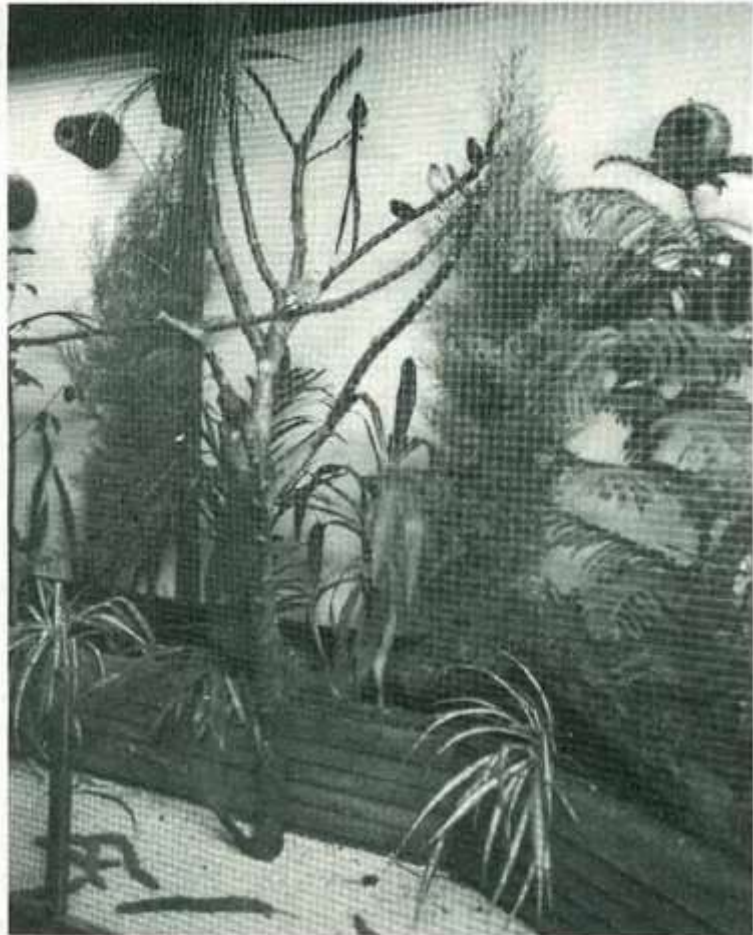
De!

De volière van de maand

Ook bij de Koninklijke Marine zijn een groot aantal vogelliefhebbers. Na de verhuizing van Hilversum naar Amsterdam opperde enkele enthousiastelingen om in de nieuwe huisvesting een volière te bouwen. Het gemis van vogels, zoals we die hadden in de Hilversumse bossen, was duidelijk aanwezig. Onder de bezielende leiding van de heer Van Raay, keurmeester kleurkanaries, gingen enkele van zijn medewerkers aan de slag. Het geheel moest met eigen middelen; dus zo goedkoop mogelijk, worden gebouwd. Na enkele weken hadden een kwartiermeester en een korporaal kans gezien om van sloophout een prachtig geraamte voor een volière te bouwen van 4 m lang, 1.10 m breed en 1.80 m hoog. Omdat de volière binnenshuis zou worden geprojecteerd, werd aan de onderkant een glazen opstand aangebracht om zo min mogelijk rommel op de vloer buiten de volière te krijgen. Het was even wachten op afvalglas maar ook dat kwam in orde. Toen het geheel gaas- en glasdicht was werden er planten aangekocht. Zo verkregen we kamerconiferen en een kamerden alsook verschillende andere kamerplanten welke van diverse bureau's werden gehaald. Toen dat allemaal klaar was en het geheel aansloeg moesten er vogels komen. Daar er jaarlijks vele honderden, zometertijd duizenden mensen langs die volière zouden komen, wilden we graag wat verschillende vogelsoorten houden, immers kweekresultaten stonden niet voorop. Ook dat is allemaal gelukt en de volière wordt thans bewoond door wida's, wevers, gouldamadines, japanse nachtegaal, man druk in de weer om in een kamerden een nestje te bouwen. Het popje is nog niet zo actief maar misschien komt dat nog wel. Zoals u uit de foto's 1 en 2 kunt opmaken is het juist in deze tijd waarop we op de kleintjes moeten letten best wel mogelijk om van allerlei 'afval' toch iets leuks te maken. Mede namens de inzet van voornoemde kwartiermeester Eef en Korporaal Ed is de volière een rustgevend plaatsje geworden in ons jachtige bestaan.

W. van Raay.

380

De
se

De

Geheel iets anders laat u foto 3 zien welke met het ondervolgende verhaaltje werd toegezonden door onze afdeling 'Vûgelwille' in Houtgehage. Tijdens de maand augustus vorig jaar is daar een school- en volksfeest gehouden. De feestcommissie had voorgesteld dat elke vereniging uit dat dorp een verenigingsvlag beschikbaar moest stellen en deze zouden dan op een plaats in het dorp moeten wapperen. Aangezien zo'n vlag zeker 400 à 500 gulden zou kosten, moesten we tegen dat voorstel nee zeggen. Enkele leden van de afdeling hebben toen de koppen bij elkaar gestoken en kwamen overeen om een praalwagen te bouwen. Deze zou dan zeker eenzelfde effect hebben. Het is inderdaad een groot succes geworden. Landbouwwagen en tractor werden beschikbaar gesteld en enige boomkwekerijen uit de omgeving leverden groen en coniferen. Zelf was de afdeling al in het bezit van een volière en de vogels werden door enkele leden in bruikleen afgegeven. Het werd uiteindelijk een fraai geheel met als resultaat een eervolle vermelding van de jury en bovendien leverde het nog enkele nieuwe leden op.

F. Bouwer.

LET OP!

Het was tijd om mijn kweekruimte te gaan schilderen. Ik had iets over Halamid gehoord en dat zou je dan door de verf kunnen doen. Ik moest dat dan ook maar doen, dus deed ik een flinke scheut van dat chloorpoeder in de verf en mengde ik de zaak goed door elkaar. Ik aan het schilderen, maar toen de verf droog was en de vogels weer in de volière zaten zag ik iets wat mij helemaal niet zinde. De vogels zaten midden op de dag stil op stok met geheel of gedeeltelijk gesloten ogen. Wat zou dat nou kunnen zijn dacht ik. Het bleek dat dit te wijten was aan het mengen van halamid door de verf. Met een goede verf heb ik toen drie maal alles over kunnen schilderen alvorens het probleem was opgelost. Ik wil maar zeggen, bezint eer ge begint.

M. Groeneveld Alphen aan de Rijn.

Een technisch vogeltje

Tijdens de revisie van een ketelinstallatie worden alle belangrijke onderdelen gecontroleerd en schoongemaakt. Zo ook de L.U.V.O. dit is een grote luchtvoorwarmer. Deze luvo werd tijdens de stop door een roodborstje uitgekozen, als plaats om er een nest te bouwen.

Zij bouwde haar nest tussen een lagerstoel en een U balk, met om te beginnen niets anders dan elektriciteitsdraadjes.

Op deze fundatie werd met takjes en hooi haar nest afgebouwd.

Ondanks controlewerkzaamheden en voorbereidingen voor het luvo wassen, bleef zij op haar nest liggen. Er lagen 4 eitjes in, waarvan er 3 uitkwamen. De jongen groeiden snel op, wat ook gezien de werkzaamheden wel moest.

Het wassen van de luvo kon gewoon doorgaan, en de natuur werd niet aangetast, zoals het ook behoort.

Jan Siebers

VOGEL '85

meer dan 8000 vogels in honderden soorten.
De **GROOTSTE NATIONALE VOGELSHOW** in Nederland
Van 10 t/m 13 januari 1985
in **HET TURFSCHIP te BREDA**
Een NBvV-show, altijd nieuw, altijd boeiend.

Geopend:

Donderdag 10/1 van 14-22 uur
Vrijdag 11/1 van 10-22 uur
Zaterdag 12/1 van 10-18 uur
Zondag 13/1 van 10-17 uur

Encyclopedie v.d. Vogelliefhebber, Rutgers e.a. in 3 delen F. 250,-, met 4e deel (aanvullingsband) F. 360,-, in 12 mnd. term.: resp. F. 21,50 en F. 31,-

Australische Papegaaien en Parkieten, Rutgers F. 57,50 of in 6 mnd. term. van F. 10,-

Kwartels en Fazanten, Rutgers F. 57,50 of in 6 mnd. term. van F. 10,-

Het grote kleurparkietenboek (graspark.) F. 57,50 Rutgers of in 6 mnd. term. van F. 10,-

Het grote Kanarieboek, Rutgers F. 62,50 met 80 kl. fotoplaten of 6 mnd. term. van F. 11,50

Het vogelparadijs in kleuren, Rutgers/Gould F. 250,- in 10 delen met 800 kleurplaten of in 12 mnd. term. van F. 21,50

Op aanvraag GRATIS FOLDERS EN CATALOGUS met speciale aanbiedingen: Telefoon 05759-1950

INTERNATIONALE HOBBY-BOEKHANDEL

RIJSSSELWEG 18 - 7211 EP EEFDE - GORSSEL

BLANKESTIJN'S PET FARM B.V.

Turbinestraat 22
3903 LW Veenendaal
Telefoon 08385-14530

Wij vragen te koop:
alle soorten kleur-,
zang- en postuur-
kanaries.

overkapt vogelvoerbakje met zuignap voor raambevestiging

Overkapt vogelvoerbakje met zuignap voor raambevestiging. Kan ook gebruikt worden zonder zuignap - in uw tuin b.v. aan een boom, pergola etc. Tevens kunt u het afneembare voerbakje gebruiken in uw volière of broedkooi. Het losse vogelzitje is bruikbaar in uw volière als aparte zitplaats voor uw vogels, om b.v. het veeplakken te voorkomen.

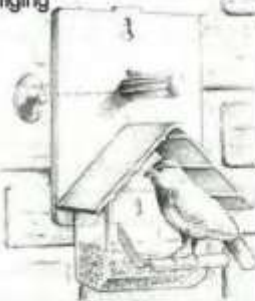
Vanaf 17 september 1/m 10 maart zaterdag van 8.30 tot 11.30 uur geopend.

U kunt onze artikelen kopen bij iedere goede speciaalzaak. Informeer anders bij onze fabriek.

Fauna metaalwaren b.v.
Hooftstraat 128a
5171 DH Kaatsheuvel
Telefoon 04157-74114
Corr.-adres: Postbus 148
5170 AC Kaatsheuvel

VOGELLIEFHEBBERS KENNEN ✓

Voor op en top konditie:

Kasper Faunafood

Voor inlichtingen en gratis toezending van het boekje 'Een gezond dierenleven', kunt u contact opnemen met Kasper Faunafood, Postbus 300, 3840 AH Harderwijk.

- * Kompleet konditie-voer
- * Verrijkt met extra
- * Vers en gezond
- * Wetenschappelijk samengesteld
- * Permanente kwaliteitscontrole
- * Verkrijgbaar bij de vakhandel!

KASPER FAUNAFOOD

voor 'n gezond dierenleven!

- **DE IDEALE ZIEKENKOOI:** Regelbare warmte, in twee types, mooie uitvoering, ook als bouwpakket of inbouwset. Zeer geschikt voor legwood, kunstmoeder, quarantaine en drogen van T.T. vogels.
- **SCHEMERSCHAKELAAR:** 220 volt, 3 amp., 660 watt. Brengt optionale verlichting. Bij schemeren schakelt de verlichting aan, bij licht worden schakelt de verlichting uit. Zoning in stroomverbruik, lange levensduur, voor vele doeleinden geschikt.
- **ELEKTRONISCHE BROEDTERMOSTAAT:** Zonder installatie direct in het stopcontact. Temperatuurbereik 18-43 graden, vermogen 1750 watt, 220 volt. Zeer nauwkeurig. Ook bruikbaar voor allerlei andere doeleinden.
- **VERDER LEVEREN WIJ:** Temperatuur-, vochtigheids- en combinatiemeters.
- **ELSTEIN:** Infrarood donkerstralers, verwarmingslampen en elementen.
- **Broedtermostaat met aethercapsule, broedmeters staande en haakse hygrometer met reservoir en kousje, inbouwsets voor broedmachines, ook losse onderdelen.**
- **Ruimtemermostaten, schakelklokken, volstreverwarmers, luchtbevochtigers.**
- **SCHOUWLAMP + BATTERIJEN EN FRANKO THUIS f 18,00.**
- **UITSCHUIFDEUR AFRICHTSTOKJE EN FRANKO THUIS f 12,50.**

Door storting op post giro 30 88 485, geldige betaalkaarten of overschrijvingskaarten t.n.v. H. Dijkstra, Dongen.
VERZENDING: Per postpakket onder rembours.
H. DIJKS, R. v. Dalemstr. 5a, 5104 AL Dongen, Tel. 01623-13949 (ook 's avonds).
OOK ZIJN WIJ OP DE MARKT IN MEPEL EN BARNEVELD.